

ՐԱՅԵՐԻՄԱ

THE RAHNUMA

Telephone: Ashland 1461

A WEEKLY PAPER

Annual Subscription \$5.00

Published by H. K. Krikorian, 207 Lexington Ave., New York, N. Y.

Entered as second-class matter August 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1879

Vol. VIII, No. 37, September 11, 1926

Ճիլտ 8, Նո. 37, Սեպտեմբեր 11, 1926

ՊԷՆՏ Ի ՄԱՌՍՈՒՍԼԱՐ

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ ՆԵ՞Ց ՏԻՐ

Ի վիճակաբանի հայաթ՝ Հայաթըմընըն բուհըմըն ախտ օլան ճիհէթի տիր։ Հայաթըմըն միւրէքէպ պիր հալ տըր։ Ճէսէտիմիզ վար, անըն գըմլարը վէ օլ գըմլարտա ճարի օլան գախտէլէր վար։ Իմտի պիզ եաշար իքէն օլ գըմլարը նասըլ գըմլանըր իսէք վէ անլէրտէ ճարի օլան գախտէլէրէ նէ սուրէթլէ թապի օլուրսագ, օնա կէօրէ ատէթլէր թէշքիլ էտէր իզ, օնա կէօրէ ճէսէտի թէշքիլաթըմըն խուսուսի հալար քէսպ էտէր վէ պու ահվալըն եէօքիւնիւ պիզիմ ճէսէտի հայաթըմըն տըր։ Մէսէլա, միտէմիզ Ֆիլան ճինս թաամլարա ալըշմըն տըր, եիւրէյիմիզ եա գըմլվէթլի եա գաիֆ տիր, գաշըմըն եա թէմիզ եա Ֆիլան ճինս միզրօպլարըն թէշտիրինէ մարուզ տըր։ Վէ ճէսէտի ահվալըմըն եիւրէյիւնիւն ալըրսագ Հայաթըմընըն պու ճիհէթի եա միւրէքէմէլ եա տիւշկիւն վէ իլլէթլի տիր։

Ագըմըն վար քի օ տախի քէնտինէ մախսուս գախտէլէրէ թապի տիր։ Հաֆըզ գախտէլէրի վար, մանթըզի գախտէլէր վար, Ֆիքըրին ճէսէտ իլէ ալագասը վար, իմտի պու տախիէտէ ատէթլէրիմիզ վէ գըմլվէթլէրիմիզ մուսայլէն շէքլլէր քէսպ էտէր։ Չապուք տիւշիւնիւր իզ, եա աղըր կէօրիւր իզ, Ֆիլան ճինս էֆքեաւրա զիյատէ ճէլպ օլուրուր ըզ, տիկէրլէրինճէ պիզտէ հիշ մէրազ ուլյանմազ։ Պու հալարըն թապիաթընա կէօրէ ազլի հայաթըմըն օլուր։

Քէզալիք իւնսի հայաթըմըն, իզթիսատի

հայաթըմըն, ախլագի հայաթըմըն վէ սաիրէ վար տըր։

Պիր տէ հէր պիրիմիզտէ քէնտիմիզէ մախսուս շախսիյէթիմիզ վար տըր։ Քէնտի քէնտիմիզի թանըրը հուրըր իրատէթէ մալիք օլարագ մուճիպլէրիմիզի վէ Ֆիլիլէրիմիզի քէնտիմիզ թային էտէր իզ։ Հագիգաթ, հիւսն վէ խայր կէօրմէյէ վէ պուլարըն գըմմէթլին թային էթ մէյէ մուգթէտիր իզ։ Պու ճիհէթտէն պագաւրազ պիզ լուս ըզ։ Իմտի պու բուհի մէվճուտիյէթլիմիզին թահսիլ էթտիյի ատէթլէրին, իթթիլագ էթտիյի մէսլէքլէրին մէճմուր բուհանի հայաթըմընը թէշքիլ էտէր։ Մանէվի ալէմի կէօրիւրմիւ իզ, կէօրմէյ մի իզ, օլ ալէմտէ գըմմէթ պուլուր մը իզ. պուլմագ մը իզ, իրատէթլիմիզի նէ մէպտէլէրէ կէօրէ իտարէ էտէր իզ. քէնտի զաթըմընա պու ճիհէթտէն նէ գըյմէթ վէրիւր իզ, նէ ճինս զայէլէր թագիպ էտէր իզ։ Պու հալարըն մէճմուր եանի գըյմէթ միյարըմըն վէ խըտմէթ զայէմիզ բուհանի հայաթըմընըն թապիաթընը թային էտէր։ Բուհի ալէմին գըյմէթ վէ գախտէլէրինճէ եիւքսէք պիր մէվզի թուլթար իսէք բուհանի հայաթըմըն եիւքսէք տիր. ատէմլիյին հագիգի գըյմէթ վէ զայէսին պուլմագ իսէք բուհանի հայաթըմըն տիւշկիւն տիր։ Պու մանատա բուհանի հայաթ՝ ախլագի հայաթ տէմէք տիր։

Սառիէն, պիզիմ բուհըմըն, ալէմին մէնպար օլան բուհ իլէ եանի Ալլահ իլէ ալագատա տըր։ Բուհ օլան Ալլահ պիզիմ բուհըմընը քէնտինէ միւշապիհ գըլմագ իսթէր։ Պիզ իրատէթլին պիլտիրիր. պիզի օլ իրատէթլին իճրասընա իրչատ էտէր։ Քէնտինին պու ալէմտէ իճ-

րա էթնոսի պէօյիւք իշխնտէ պիղի տէ միւշա-
րէքէթէ տապէթէ հտէր: Կէրէք զաթըմըզ կէրէք
խըտմէթիմիզ անտէ զայէթ վասի պիր մանա
քէսպ հտէր: Պու ալագայը թէշվիզ հտիպ էթ-
մէտիյիմիզէ կէօրէ բուհանի հայաթըմըզ եա
կէնիշէնիւր եա տաբալըր: Իմտի բուհանի հա-
յաթ բուհ օլան Ալլահ իլէ միւշաղաթ նէթիճէ-
սինտէ մալիք օլտուղումուզ հայաթ տըր: Պու-
նա տիմի հայաթ տախի տէյէպիլիւր իզ, չիւնքի
տին տաթմին Ալլահ իլէ օլան միւշաղաթը տըր:

Սալիսէն, բուհանի հայաթըն պիր մանասը
տահա վար տըր: Բուհ օլան Ալլահըն ինսան բու-
հը իլէ օլան ալագասը պիր փարչա թէսալվու-
րը կիւծ օլան պիր մէսէլէ տիր: Ատէմլէրին պու-
պապտա էֆեհարը պիրիպիրինէ մուխալիֆ
տիր: Պու սէպէպտէն միւթէատտիտ տինլէր մէյ
տանա կէլմիշ տիր: Պու սըրատա Բրիսթիան-
լըղըն իտտիասը շու տըր, բուհ օլան Ալլահ ա-
տէմ բուհու իլէ օլաճագ միւշաղաթընըն սըրը-
նը Յիսուս Բրիստոստա իզհար էթմիշ օլուպ,
Բրիստոսըն բուհընա մալիք օլան պիր քիմէ
Ալլահըն բուհուհնա մալիք օլուր, վէ Բրիստո-
սըն բուհը իլէ եաշայան ատէմ Ալլահըն բու-
հուհըն հայաթընա նախ օլուր, վէ պու բուհա
մալիք օլանըն բուհանի հայաթըն էն եիւքսէք
տէրէճէտէն օլան պիր հայաթ օլուր: Պու մանա-
տա բուհանի հայաթ՝ Բրիստոսըն բուհը իլէ
իւհի բուհա նախ օլուպ հագիգաթ իզրէ եա-
շանըլան հայաթ տըր: Իմտի, 1. Բուհանի հա-
յաթ էն եիւքսէք շախսիյէթիմիզին էն միւքէմ-
մէլ Փաալիյէթի տիր:

2. Բուհանի հայաթ պիւթիւն շախսիյէթի-
միզին էն միւքէմմէլ Փաալիյէթի տիր: Օ՝ ճէ-
սէտի հայաթըն, ազլի հայաթըն, իւնսի հայա-
թըն վէլհասըլ շախսըմըզա ախտ օլան հայաթըն
հէր տաիրէսինին միւքէմմէլ Փաալիյէթի տիր:
Տուա էթմէք, թէրէնիւմ էթմէք, օզումագ,
իւմի հագիգաթլար էօյրէնմէք, օյնամագ, եէ-
մէք, ուլումագ վէ սաիր ճիւմլէ Փաալիյէթլէ-
րիմիզ բուհանի հայաթըն իշինտէ տիրլէր:

3. Բուհանի հայաթ թալիմաթ վէ ագախտ
տէյիլ ամէլի հայաթ տըր: Ալլահ հագըընտա,
Բրիստոս հագըընտա, Բիթապ ը Մուգատտէս
հագըընտա վէ սաիր պիր չօզ մէսէլէլէր հագ-
ըընտա Փիլան, Փիլան ագախտի գապուլ եա
րէտտ էթմէքտէն զիյատէ պիղիմ բուհըմըզըն
եաշամասը, Ալլահ բուհուհըն պիղտէ եաշամա-
սը, Բրիստոսըն բուհուհըն պիղտէ եաշամասը

տըր: Նիշէ տէֆա ատէմլէր իւմ ի իւհիտէ քէն-
տիլէր կիպի ինանմայանլարը բուհանի հայաթ-
տան մահրում թութույօրլար: Տօղրու տէյիլ
տիր: Բրիստոսըն հայաթը՝ Մուհապպէթ օլան
Ալլահըն՝ մուհապպէթտէն իշլէմէսի տիր: Պի-
նաէն ալէյհ բուհանի հայաթը Բրիստոսըն մու-
հապպէթիյլէ Ալլահըն մէլէքիւթիւ իշիւն իշ-
լէմէքիւթտէ պուլմալըլը:

4. Բուհանի հայաթ Փիլան ճիւնս պիր թէճ-
րիպէ եա տուլմագ տէյիլ, իլլա միւթիլիֆ օ-
լան հայաթլարըմըզը Բրիստոստա զահիր օլան
հայաթ մէպտէսի իլէ իտարէ էթմէք տիր:

Պու հագիգաթլար էօնիւնտէ շու իքի խա-
թատան սագընալըմ,

Եվվէլա, բուհանի հայաթը՝ Ալլահսըզ վէ
Բրիստոստուզ սատէճէ պիր ախաղի հայաթ
տըր տէմէյէլիւմ: Բուհանի հայաթ հագիգի
տիր, վէ ատէմլիյիմիզ անճագ Ալլահ իլէ վէ
Բրիստոսլէ իքմալ օլունապիլիւր:

Սանիէն, պազը թալիմաթ եա ագախտէ
պիղտէն Փարզը տիւշիւնէնլէրի բուհանի հա-
յաթտան մահրում տըրլար տէյու հիւքմ էթ-
մէք, վէ անլէրտէն ալըլըպ ալըլ քիլիսէլէր
թէշքիլ էթմէք տօղրու տէյիլ տիր: Բրիստոսըն
բուհըն էօյլէ տար տաիրէտէ իշլէմէք:

Իմտի բուհանի հայաթըն պու իւշ մանա-
սընը էյի անլայըպ անա կէօրէ եաշամագ տըր
վագիֆէմիզ:

ՏԱՐ ԱՂԱՃԸՆՏԱՔԻ ԹԻԻՐԳԼԻՐ

Իզմիրտէ վէ էնգարէտէ տար աղաճընտան
ասըլան Թիւրք փաշալար վէ պէյլէր պիղէ նէ՝
խապէր վէրիյօրլար:

Իլք խաթըմըզա կէլէն Փիքը ատալէթ վէ
միւճագաթըն իճրասը օլաա կէրէք: Պունլար էլլէ
րինէ Փուրսաթ կէշինճէ սօղուգ զանլըլըլա
պիւթիւն էրմէնի միլլէթինի էն աղըր իլքէնճէ-
լէրլէ մահվ էթմէյէ չալըշտըլար: Անլէրին Փէր-
եատլարընը տինլէմէտիլէր, վէ պու ալէմտէ
հագգ վէ ատալէթին սահիպի օլան օլ Միւտիր ի
Մութլագը իսթիհագ էթտիլէր: Պունլար հէփ
ասըլաճագ ճանիլէր իտիլէր, լաքին ատէմլէր
արասընտա անլէրին սիճիլինի վէրմէյէ միւգ-
թէտիր հաքիմլէր եօզ իտի: Իմտի անլէրի օլ
հուգուրլարընտա տիթրէյէքէ տուրտուղումըզ
ճանվէրլէրի, պու կիւն Փիլվագը տար աղա-

ճընտան ասըմբը կէօրիւնճէ, «էվվէթ, սիղին եէրինիդ իշթէ պուրասը խտի, պու էնճամա միւսթաճազ խտինիդ», տէմէքտէն քէնտիմիդի ալամայը: Վազաս անլէրի աստըրանլար, անլէր հազգսըզ եէրտէ պիչարէ էրմէնիլէրին գանընը տէօքտիլէր տէյու սիճիլ վէրմէտիլէր: Պու հաքիմլէր անլէրի իմրա էթտիլէրի ճինայէթլէր իչիւն տէյիլ, իմրա էտէնէօ օլտուգլարը ճինայէթ իչիւն հիւքմ էյլէտիլէր, պիր միլլէթ գաթլ էթտիլէրի իչիւն տէյիլ, իլլա պիր միլլէթին բէսինի գաթլ էթմէյի թասմիմ էթտիլէրի իչիւն իտամա հիւքմ էթտիլէր: Լաքին հէր նէ տէ օլսա ճանիլէր մէտհ ու սէնայա տէյիլ տէ, տար աղաճընա նաիլ օլտըզլարընտա, ինսան օրատա հազգ վէ ատալէթին մախֆի պիր իտարէսինի կէօրմէմէք էտէմէք:

Վազաս պու հալ շիմտիքի շու սուրէթին տէ գալպիմիդտէքի ասլ մէսէլէյի հալլ էտէմէք: Ագտէմճէ տէտիյիմիդ կիպի պու ճանիլէր իճրա էթտիլէրի էն պէօյիւք ճինայէթ իչիւն հիւքմ էտիլմէտիլէր, անլէրին հաքիմլէրի պու սիճիլէրի վէրիլ իքէն հազգ ու ատալէթին էն սօղրու միյարընա թէվֆիդէն քէնտի գարարլարընը վէրտիլէր տէյու իտտիա օլունամազ, օլ հաքիմլէր քէնտիլէր քճէպա օլ տարաղաճլարընա միւսթաճազ ֆիլիլէրտէ պուլունմամբը մը իտիլէր:

Վազթը իլէ Իպրանի պասիլէրտէն պիրիսի, Ամրակում, թամ պէօյլէ պիր մէսէլէ էօնիւնտէ պուլունտու: Իպրանի հաքիմլէրինին «չէրիաթը հիւքմտէն տիւշիւրտիլէրինի» վէ էհալիլի էդտիլէրինի կէօրիւնճէ՝ ատալէթ թալէպ էթտի: Քիլտանիլէր կէլիպ օլ հաքիմլէրի թէլէֆ էթտիլէր: Փէյղամպէր ատալէթ իճրա օլունտու գանն էթտի: Լաքին պագտը քի, Քիլտանիլէր պու ֆիլթիւհաթը Ալլահ թարաֆընտան հազգ իչիւն իճրա էթմէյօրլար. անճազ քէնտի սիլահլարընա կիւլէնիպ օլ սիլահլարընը քէնտիլէրին իլահլարը սայարազ, քէնտիլէր տէ գուլմ էտիպ հազգը իսթիհզա էտիյօրլար:

Փէյղամպէրին արատըրը Ալլահըն ատալէթի իտի: Շէրիլին, օքիմ օլուրսա օլտուն, պու ալէմին Միւտիր ի Մուլթազը թարաֆընտան հիւքմ էտիլմէսի, հազգ իւզրէ հիւքմ էտիլմէսի վէ լայըզ ճէգասընը ալմասը իտի, պունը կէօրմէք իսթէյօր իտի: Օլ սէպէպտէն Ամրակումա պիր սէտա կէլիպ տէտի, «Վահի մուայէն պիր վազթ իչիւն տիր. Լաքին նիհայէթէ սօղրու ա-

ճէլէր էտէր. վէ եալան չըգմայաճազ տըր. էկէր կէճիքիքսէ անըն իչիւն պէլլէ, զիրա մուլթազա կէլէճէք վէ կէրի գալմայաճազ տըր:»

Եանի, «Գալպինտէքի հազգ ու ատալէթ հիսսի հազիդի տիր: Ալլահըն Ատալէթինի կէօրմէք իսթէյօրսըն. պու հիսսին եալան չըգմազ, կէճիքիքսէ եինէ պէլլէ. Մուլթազա Ալլահըն հազգ ու ատալէթի կէլէճէք տիր:»

Լաքին էկէր պու տիւնեատա ճանիլէր ճանիլէրի հիւքմ էտէրսէ, վէ պիր միւճրիմ տիկէր միւճրիմի ասարսա, պունըն ատալէթի նէրէտէ տիր:

Ատէմլէր արասընտա իճրա էտիլէն հազգսըզլըզլարա նազարէն ֆիքրիմիդի ճէլպ էտէն իքի մուհիմ սիւալ վար տըր, 1. Պու ալէմտէ հազգսըզլըզ վէ գուլմ իլանիհայէ մուվաֆֆազ օլաճա՞զ մը տըր: 2. Հազգսըզ վէ գալիմ ճէգա ի սէգասընը պուլաճա՞զ մը տըր: Պու սիւալլարըն մանասը շու տըր, պու ալէմտէ ախլազի գաիտէլէր տախի թապիի գաիտէլէր կիպի նաֆըզ վէ շաշմա՞զ մը տըրլար, եօզսա անլէր օլտում օլասըյա շէյլէ՞ր մի տիրլէր: Վէ հազգ վէ հազիգաթըն պիր Հաֆըզ վէ Միւտիր ի Մուլթազը վա՞ր մը տըր, եօ՞զ մը տըր:

Թապիի գաիտէլէր քէնտի նուֆուզ վէ գուլմ վէթլէրինի նէթիճէլէրի իլէ կէօսթէրիլէր: Աթէլ եազար: Էլինի հէր աթէլէ տօգունտուրտուղընտա նէթիճէսի սանա պունը իսպաթ էտէր: Թապիաթ գաիտէլէրի իսթըր կէօնիլ թա նըմազ:

Ախլազի գաիտէլէր տէ քէնտի նէթիճէլէրի իլէ նուֆուզ վէ գուլմ վէթլէրինի կէօսթէրիլէր: Հէր Ֆէրտին, հէր միլլէթին վէ պիլթիւն պէլէրիյէթին թարիիլի նէթիճէլէրլէ իսպաթ էթմիլ տիր քի, գուլմ վէ հազգսըզլըզ ֆէլահ պուլմազ: Ախլազսըզլըզ Ֆէրտլէրի վէ միլլէթլէրի էնճամ եըզար: Հէր եալանճընըն եալանը թուլթուլտուգտա, հէր սէֆիհին իամի վէ ճէսէտի իտարապ օլտըգտա, հէր պէքրինին վազթընտան էվվէլ մէգարա տիւշտիլիւնի կէօրտիլիմիլ տէ, հէր խըրսըզըն մահպուսա կիրտիլինի կէօրտիլիմիլտէ, Աշուր, Եունան, Բօմա կիպի ճիհանկիր միլլէթլէրին ինդիրազընը կէօրտիլիմիլտէ, Համիտի Սէլանիքտէ, Ուիլհէլմի Տօօրնտա, Իթթիհատճըլարը տար աղաճընտա, էվրօփա միլլէթլէրինի ճիհան մուհարէպէսի սալհանասինտէ կէօրտիլիմիլտէ տէրիդ, «Ախլազի գաիտէլէր շաշմազ վէ պէլէրիյէթին

հայաթընտա հազար իսթիհզա էտէնէր պէր-
խօրտար օլմաղլար:

Իշթէ Իզմիր վէ էնգարէ տարաղաճլարը
պիղէ պունը խապէր վէրիյօր: Էկէր անլէրի ա-
սանլար տիգգաթ էտէրսէ անլէրէ տէ պունը
խապէր վէրիյօր: Ճիհան թարիխինին խապթ
էթտիյի էն պէօյիւք հազիգաթլարըն պիրի իշ-
թէ պու տըր: Պէշէրիյէթ, եանի կէրէք Ֆէրտ-
լէր վէ կէրէք միլլէթլէր ախլազի գախտէլէրէ
իտարէ օլունուրլար վէ պու գախտէլէր թապի-
աթ գախտէլէրի կիպի նաֆըզ վէ շաշմազ տըր-
լար: Անլէր իլէ էյլէնէնլէր Ֆէլահ պուլմաղլար:

Իքինճի մէսէլէյէ կէլիւսէք, եանի հազ
վէ հազիգաթըն պիր Հաֆըզ վէ Միւտիր ի Մութ
լազը վա՞ր մը տըր, սիւալընա պիր ճէվապ, ազ
տէմքի միւթալաալարըմըղտան կէլիր: Տէրուն-
լէրիմիգաէ պուլունան գուվվէթլի հազգ ու ա-
տալէթ հիսսի, վէ պէշէրիյէթին եանի Ֆէրտլէ-
րին վէ միլլէթլէրին թարիխինտէ կէօրիւլէն
շաշմազ ախլազի գախտէլէր, օլ կէօրիւնմէզ Միւ
տիր ի Մութլազըն հուզուրընը պիղէ խապէր
վէրիւրէր:

Լաքին օլ Հաքիմ ի Մութլազըն սօն մէհ-
քէմէսի պու տիւնիս վէ Ֆանի հայաթ օլմատը-
ղընը տա պիղէ իսթար էտէրլէր: Թալաթ վէ
Ճէմալըն վուրուլմասը, Ճանպօլաթ վէ բէֆիդ-
լէրինին ասըմասը կիպի վազըալար գուլմ մէս-
լէյինին թապիի նէթիճէլէրի իտիլէր, լաքին
իրթիքեապ էթտիլէրի ճինայէթլէրին ճէզա ի
սէզասը տէյիլ տիրլէր: Ասլ միւճաղաթ ատիլ
Հաքիմին էլիւտէն կէլիր, ասլ միւճաղաթը ճա-
նի քէնտիսի հիսս էտէր, ասլ միւճաղաթ էպէ-
տի Հաքիմին էպէտի ատալէթինի էպէտէն իզ-
հար էտէն եօլտա իճրա էտիլիր: Պու նասըլ վէ
նէրէտէ վէ նէ գէման իճրա օլունուր:

«Վահի տահա մուալլէն պիր վազթ իշիւն
տիր: Լաքին նիհայէթէ տօղրու աճէլէ էտէր վէ
եալան չըգմայաճազ տըր: Էկէր կէճիքիւսէ,
անըն իշիւն պէքլէ, գիրա մութլազա կէլէճէք
վէ կէրի գալմայաճազ տըր:» (Ամբ. 2. 3):

Աճէպա տար աղաճլարընտաքի պու թիւրք
փաշալար վէ պէյլէր անլէրին պու իպրէթամիզ
հալինէ սէյր էյլէյէնլէրէ վէ անլէրին պու բէզիլ
էնճամը հազըղնտա օգուլանլարա այնի հազի-
գաթը իսթար էթմէզլէ՞ր մի: Կիւնահ իսթէր գա
պիհ պիր ճինայէթ օլուն, իսթէր քիւլիւք պիր
հազգսըղլըզ, իսթէր ատէմլէր նազարընտա ի-
թիպարը տիւլիւրէն պիր ճիւնհա օլուն, իս-

թէր բուհը էտնալաշտըրան կիզլի լիյադաթսըզ
պիր Ֆիլի օլուն, ախլազի ալէմին գախտէլէրի
պունլարըն հիշ պիրինէ միւսաստէլի պուլուն-
մազ. վէ ալէմին Հաքիմ ի մութլազը անլէրին
հիշ պիրինի նազարընտան գաշըրմազ: Իմտի ախ
լազի իտարէյի վէ անըն պաշընտա տուրան Միւ-
տիր ի Մութլազը իսթրընըզտա թութունըզ:

Յ. Գ. Գ.

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ՅՈՎՍԷՓԻ ՈՒՆՈՒԹՄԱՅԸՆԸԶ

«Լաքին սազիլէր բէիսի Յովսէփի խաթըր-
նա կէթիրմէյիպ անը անութտու»: Թէքվ. 40.
23:

Սազիլէր բէիսի գուլմէթտէն նուրա, մէյու
սիյէթտէն սաստէթէ, մէվթտէն հայաթա,
զընտանտան սէրայա չըզընճա՝ Յովսէփի ու-
նութտու: Պէօյլէճէ մուհաճէրէթին պէլալարըն
տան գուրթուլուպտա հուրը մէմլէքէթին կիւ-
զէլ մուհիթի իշինէ տիւլմիւլ օլան տօսթլարը-
մըզ շարգտան զարպա միւթէվէճճիս օլուր ի-
քէն էլ վէտա իշիւն էլլէրինի սըգտըղընը նիշէ
վաթանտաշլարընը Յովսէփի կիպի «Լաքին սա-
նա խայր օլտուղու գէման պէնի խաթըրնա կէ-
թիր, բիճա էտէրիմ պանա լութֆ էտէրէք պէ-
նի փարաւոնա զիքը էթմէքլէ պէնի պու խանէ-
տէն չըգար», տէյու կէօզ եաշը իլէ սէօյլէմիշ ի-
տիրլէր իսէ տէ, սիզ տէ սազիլէր բէիսի կիպի
անլէրի ունութտունուզ: Յովսէփին իքի սէնէ-
լիք զընտան էօմրիւ ուղուն իտի իսէ տէ, շարգ-
տա պրագտըղընը տօսթլարընը զընտան էօմ
րիւ պունուն պէշ միսլի օլուպ մաէթթէսսիւֆ
էլան սուլհ ու ասայիշին շաֆաղը պիլէ կէօրիւլ-
մէմէքտէ տիր: Սէմա հալա գարանլըզ, պու-
լութլար գօյու վէ քէսիր վէ պուլուլթլարտան,
«Չէթէ», «Չէթէ» լուղէթինին միւտհիշ սէտասը
գուլաղլարըմըզ չինկլէթմէքտէ տիր: Հէր թա
րաֆը ճամ իլէ գապլանմըզ սըճազ սէրայլարտա
իգամէթ էտէն տօսթլար, Շամտա վէ տիկէր մա
հալլարտա մուհաճէրէթին մուղալլամ զընտան
պարագալարը իշինտէ էլպիսէսիզ, եաթագսըզ
վէ աթէշսիզ փէրիշան գարտաշլարընը չէք-
տիլէրի էզիյէթլէրի իշիթտիլինիզ պիր սըրա-
տա, Նազգաշեան էֆէնտինին Աբրահամ աղա ի-
լէ օլան միւլադաթընտա եազտըղը թէսէլի-

պախչ սէօղլէրիլէ վէ տօսթումուզ Գրիգորեան էֆէնտինինտէ թա պահրըն էօթէ թարաֆընտան էլինի ուզատուզ էլէնրիմիլի սըգարազ եէնի սէնէմիլի թէպրիբլէ պիլի թէսէլլի էլլէտիլի կիպի, տէրտլէրիմիլի հէմտէրտ, եարալը գալպլէրիմիլի մէրհէմ վէ կէօզ եաշլարմըզա իշթի ըաք էտէն պաշգա տօսթ գալպլէրիտէ կէօրմէք իսթէյօրուզ:

Իսրայէլ գալմընը Մըսըրըլարըն էլինտէն ինէլաա էտէպիլէն Մովսէսլէրիմիլի դարպա կիթտիլէր: Անլէր հայաթը կէօնէնիլ իքէն պիլի տէ ունուլթմայըլ փարաւտնա ըիճա էթմէլէրինի թալպ էտէրիլ: Ոսայր իսայր եանըլտըմ, գէմա նըմը փարաւտնարընը չօղ թէճըրպէ էթտիք իսէ տէ անլէրտէն արթըզ իմիւտիմիլի եօղ տըր: Սէմափի փատիշահըմըզ օլան Ալլահա ըիճա էթմէլէրինի արգու էտէրիլ: Ղիրա պիլի օ եարալաւը, պիլի օ շիֆա վէրէճէք տիր:

Թանպուրլարընըզը սէօյիւտ աղաճը իւղէրինէ ասըպ էճնէպի պիր տիյարտա Րապպըն իլահիսինի թէրէննիւմ էլլէտիլինիլ վազըթլարտա ըիճա էտէրիլ պիլի տէ Յովսէփ կիպի զընտանտա ունուլթմայըլ, Րապպ պիլի սապը վէ գուզվէթ վէրսին տէյու Ալլահա նիյազ էլլէմէնիլի թէմէննիլ էլլէրիլ:

«Թէսէլլի վէրինիլ գալմըմա թէսէլլի վէրինիլ»: (Եսայ. 40: 1:)

ՏԻԿ. ՕՍԱՆՆԱ ԱԲԵԼԵԱՆ

Քէսապ

ԳԱՓԱԼԸ ԲՈՒՀԼԱՐ, ԱԶԸԳ ԲՈՒՀԼԱՐ

Գափալը պիր Ֆիքըր, գափալը պիր գալպ վէ գափալը պիր ըուհ, պունլարտան պախթսըզ նէ օլապիլիլ:

Գափալը Ֆիքըր՝ Ատէմի հագիգաթ ալէմի իլէ ալագայա գօյան վէ հայաթա ազամէթ վէ վիւսաթ վէրէճէք օլան եօլուն էօնիւնտէ գափուլա քիլիտլէր վուրուր վէ ատէմի քէնտի տար տաիրէսինտէ մահպուս պրազըր:

Գափալը գալպ՝ տիւնեանըն հիւսնիւնիլ վէ տիկէրլէրլէ միւլազաթտան հասըլ օլաճազ մէսէրրէթի մէն էտէր: Ատէմին հայաթընա պէրէթէթ պախչ էտիպ անը իլահիլէնտիլէն մուհապպէթի տէմիր պէնտլէրլէ պաղլար:

Գափալը ըուհ՝ հայաթըն մէնպալընը էօրթէր վէ ինսան ըուհընըն էպէտի ըուհ իլէ միւլա-

զաթընա մանի օլարազ անըն եիւքսէլմէսինի իմ քեանսըզ գըլար:

Իմտի չու գափուլարը գափալան քիլիտլէրի վէ տէմիր զինճիլլէրի գըրընըզ: Գափուլար վէ փէնճէրլէր իսարիճի ալէմէ աշըլսըն քի օրանըն պէրէքէթլէրի տէ իշէրի կիրսին: Թապիաթըն հիւսնիւնէ վէ չիշէքլէրին ըախհասընա, եըլտըղլարըն զիյասընա, տաղլարըն հաշմէթինէ, կիւնէլին ճէլալինէ Ֆիքըրինի աշ: Հագիգաթ ալէմինտէ եէնի քէշֆիյաթ եափ վէ ալէմին հայաթը իլէ սէնին հայաթըն տախի կէնիլլէնսին:

Գալպինի աշ: Պաշգալարըն մէսէրրէթ վէ քէտէրլէրինէ իշթիքաք էլլէ: Անլէրին տահա մէսուտ օլմալարընա, տահա էյի օլմալարընա խըմէթ էլլէ, թա քի սէնին գալպին տախի վէր տիլին վէ ալտըղըն մուհապպէթլէ, սէվմէքլէ վէ սէվիլմէքլէ տահա զիյատէ միւլապրէք օլտուն:

Րուհուըն աշ: Ալլահ սանա կէլսին վէ սէն Ալլահա կիթ: Սէնին ըուհըն Ալլահըն ըուհու իլէ ազամէթ վէ գըլմէթ քէսպ էթսին: Թէշնէ ըուհըն անըն հուզուրընտան գանսըն: Ալլահըն հայաթ աթիլէսի սէնի գէնկին գըլսըն: Վէ պու վիւսաթ վէ գըլմէթ քէսպ էտէն ըուհըն հէմ սանա հէմ էթրաֆընտաքիլէրէ պէօյիւք պիր պէրէքէթ մէնպալը օլսըն:

Սէն քէնտին պու աշըզ Ֆիքըր, աշըզ գալպ վէ աշըզ ըուհըն մէսէրրէթինէ միւլաթաճսըն, գօնչուլարըն պէօյլէ աշըզ ըուհլարա միւլապաթա թէշնէ տիրլէր: Ալլահ քէնտի ճէլալինի իղհար իշիւն պէօյլէ աշըզ ըուհլարա պէքլէյօր:

ՄՈՒՆԱՊԵՐԱԹ

ՊԻՉԻՄ ԲՈՒՏԻՄԻՉ. ՊԻՉԻՄ ԹՐՈՒՏԻՄԻՉ

Նիւ Եորք պու հաֆթա իքի պէօյիւք վազալա շահիտ օլտու: Իքի պէօյիւք իղտիհամա սէյր էթտի: Էհալի թարաֆընտան իքի շախսա հիւրմէթ վէ մուհապպէթ իպրազ վէ իֆա օլուն տու: Հէր իքի շախսար տախի ումում էհալի թարաֆընտան պիլիմ տէյէրէք թէպճիլ էտիլիպ ալգըլանտը:

Պիրի ըուտի, օլ պիրի Թրուտի իտի: Պիրի վէֆաթ էտէն պիր արթիսթ, օլ պիրի եաշալան վէ ֆիւթիւհաթ իլէ ալտէթ էտէն պիր գըզ:

Բօսօլֆ Վալենթինո տըր քի սինէմա ագ-
թէօրլէրի իշինտէ էն չօզ շէօհրէթ քէսպ էյլէ-
միշ. իճրա էյլէտիյի օյունլար իլէ միլիօնլարը
հայրան էթմիշ. սէնէվի 2 միլիօն տօլար գազա-
նաճազ գատար պիր մուվաֆֆադիյէթ էլտէ էյ-
լէմիշ, չօզլար շախսէն անա աշըզ օլմուշ, նիշէ
օն պինլէր տէ ղըյապէն անա հայրան օլմուշ,
ճէլալինին սէմթիւրրասընտա իքէն տահա նիշէ
միլիօնլուգ գօնթուրաթլար եափըպ սինէմա մէն
զարէլէրի հաղըրլամազ իւզրէ իքէն 31 եաշըն-
տա զալիմ պիր իլլէթէ պէլքի տէ իյշ ու իշ-
րէթ վէ ղէվզ ու սէֆա սուի իսթիմալինէ գուր-
պան կիթմիշ տիր: Անըն իսասթախանէտէ պու-
լունտուղու ղէման եիւզ պինլէրճէ թէլէֆօն վէ
թէլկրաֆլար անը սօրտուլար, էնճամ վէֆաթ
էթտիյինտէ գօճա Ամէրիգա ատէթա միլլի պիր
եաա իշինէ կիրտի: Ծէսէտի կիւմիւշ վէ թուճ
պիր սանտուգէ իշինտէ պալասանլանըպ թէշհի
օլունտու: Սապահտան կիւճէ եարըլարա գատար
էհալի եիւզ պինլէր իլէ տիգիլիպ անը պիր գաշ
սանիյէ կէօրիւպ կէշտիլէր: Պիզ Նիւ Եորքըն
մահալլէլէրինտէն օն պյօզ եէրտէն պէրրու տի-
գիլիպ պիր խաթթ իւզէրինէ եէօրիւյէն էհալի-
յէ շահիտ օլտուգ: Անը կէօրմէք շէրէֆինտէն
մահրում օլտուգ, չիւնքի թա օն պյօզ եանի եա-
րըմ միլ էօթէտէ սըրայա կիրիպ պէքլէմէլի ի-
տիք:

Սէքիզ կիւն տիւր ճէնագէսի գալտըրըմա-
տը Պրօտուէյ իւզէրինտէ օ պինատա պէքլէտի
վէ փատիշահլարա եաղըշան պիր ճէնագէ ալա-
յը իճրա օլտը: Զիւնքի Ամէրիգա քէնտի էվլա-
տընըն պիրինտէ պիր գապիլիյէթ կէօրմիւշ ի-
տի վէ Ամէրիգա քէնտի էվլատլարընտան քիմ-
տէ օլուր իսէ օլսուն վէ նէ տիւրիւ սանատթը
օլուր իսէ օլսուն թագտիր էթմէյի պիլէն պիր
մէմլէքէթ տիր:

Օլ պիր մէնգարէ պունուն աքսի օլարազ
պիր մէսէրրէթ վէ ալզըշ մէնգարէսի իտի:
Կիրթրուտ էտէրլ իսմինտէ 19 եաշընտա պիր
զըզ պուրատան կիտիպ ինկիլթէրրա իլէ Ֆրան-
սա արասընտաքի Մանշ տէնիգիլին եիւզէրէք կէշ
միշ, գատընլար իշինտէ իլք կէշէն օլտուղու կի-
պի ճիւմլէ էրքէքլէր իշինտէ էն չափուք եանի
2 սաաթ էվվէլ կէշմիշ օլուպ ֆիւթիւհաթ իլէ
Ամէրիգայա ավտէթ էտիյօր իտի: Հիւքիւմէթ
թարաֆընտան թային օլունմուշ խուսուսի պիր
գօմթէ անը իսթիգպալէ կիթտի, մուխպիրլէր,
ֆօթէկրաֆըլար, սինէմաճըլար իգտիհամը վէ

էհալինին հէր սընըֆը գըլըյա գօշմուշար ի-
տի: Նիւ Եորք լիմանընըն ճիւմլէ վափօրլարը
պօրուլար չալըպ հէր թարաֆտա պայրազլար
թէմէվվիւճ էյլէտի, չիւնքի պիգիմ Թրուտի,
եանի Կէրթրուտ կէլիյօր իտի: Հէր աղըզ պի-
ղիմ տէյու նիտա էյլէտի:

Թրուտի էլինտէ Ամէրիգա պայրաղը թութ-
մուշ օլարազ կէօրիւնտիւ, ալզըշլար սէմայա
սէր չէքտի. սիվարի վէ եայա փօլիսլէր պու գըզ
գահրէմանա եօլ աշտըլար, «Պիգիմ Թրուտի» սէ-
տալարը վէ էլ չըրփընթըլարը արասընտան Նիւ
Եորքըն հիւքիւմէթ տաիրէսինէ կէօթիւրիւ-
տիւ. վալի վէ մէմուլար պաշլարը աշըզ այազ
տա անը գապուլ էյլէտիլէր: Մուզիգա սէտա-
լարը արշ ը ալայա չըգտը:

«Պէն Ամէրիգա պայրաղընա շէրէֆ կէթիր-
մէք իշինէ եափտըմ, պանա կէօթէրտիյինիզ
ալզըշլար իշինէ թէշէքիւր էտէրիմ», սէօզլէ-
րի իլէ անճազ մուգապէլէ էտէպիլտի:

Օրատան շէհրին էն պէօյիւք ճատտէսինտէն
քէնտինէ հէտիյէ օլունմուշ օթօմօպիլ իւզէրի-
նէ օթուրուպ, պիր էլինտէ Ամէրիգա պայրաղը
թութարազ, եիւզպինլէր, էվվէթ միլիօնլար ա-
րասընտան պիր ֆաթիհ, պիր գահրիման, պիր
խէլասքեար, պիր աղիզ, պիր նէ պէլիյիմ նէ կի
պի Ամսթէրտամ սօգաղընտաքի ֆագիր էվինէ
կէլտի: Լաքին ղէնկին կէլտի, պիր միլիօնլուգ
գօնթուրաթլար հաղըր քէնտինի պէքլէմէքտէ
իտիլէր:

Եօլտա էհալիյի մէն էթմէք իշինէ իքի սը-
րա սիւվարի փօլիսլէր վէ հիսապսըզ եայա փ-
լիսլէր խըզմէթ էյլէտիլէր: Օթօմօպիլինին իւ-
զէրինէ գըլմէթի հէտիյէլէր վէ չիշէք տէմէտ-
լէրի եաղտըրըլտը, մուզիգալար թագըմ թագըմ
չալտըլար, ալզըշլար կէօքլէրի ինլէթտի:

Զիւնքի, Ամէրիգա էվլատընըն պիրինտէ
պիր գապիլիյէթ, էյի պիր շէյ կէօրմիւշ իտի
վէ Ամէրիգա գապիլիյէթի քիմտէ վէ նէրտէ
կէօրսէ թագտիր էթմէյի պիլէն պիր մէմլէքէթ
տիր:

Պէօյլէ պիր գապուլ անճազ ծէն. Ժօֆրա
օլտուղունու սէօյլէյօրլար: Պիր հաֆթատան
պէրրու Ամէրիգա ղազէթալարընըն սահիֆէլէ-
րի պու իքի մէհուրլարըն թապիլիլէրի վէ հի-
քեայէլէրի իլէ տօլու տըր:

Փագաթ քիմ տիր պու իքի գըլմէթի շախս
լար: Իշթէ մէսէլէնին էն մուհիմ ճիհէթի պու
րասը տըր:

Պիրի Իթալիան, օլ պիրի Ալաման:

Բոտոլֆ օն պէշ սէնէ էվվէլ կէլիպ պիր պաղ չէտէ ամէլէլիք էթմէքտէ օլան վէ պիր լուղէթ ինկիլիզէ պիւմէյէն պիր իթալիալը: Կէրթ-րուտ փէտէրի վալիտէսի Ալամանիատան կէլ-միշ, հալա Ալամանճա գօնուշան Փագիր պիր Փամիլեանըն գըղը տըր: Լաքին պիւթիւն Ամէ-րիգա պիր պաշտան օլ պիր պաշա գատար Պի-գիւմ Բուտի, Պիգիւմ Թրուտի պաղըըշտըլար, չիւնքի Ամէրիգա օնլարը պաղըընա պասմըշ վէ պիգիւմ Էսիմըշ Իտի: Չիւնքի օնլարա հագիգի էվլատը կիպի պագմըշ, էօյլէ սէվմիշ, էօյլէ Փուրսաթ վէմիշ Իտի վէ պիհագգըն օնլարըն գապիլիյէթիւտէն քէնտի իսթիֆատէ էտիպ պի-հագգըն միւֆթէիլի օլույօր: Հագգ իւղըն Ա-մէրիգա օնլարա պիգիւմ տէյօր: օնլար տա Ա-մէրիգայա պիգիւմ տէյօրլար: Օ էվլատ պաղը-րըյօր, օլ պիրի վալիտէմ տէյու պայրաղընա սարըլըյօր:

Իշթէ Ամէրիգանըն աղամէթ վէ թէրագգը-սընըն սըրըր, իշթէ կիւղէլ պիր տէրա: Պիգ իսէ պիչարէ շարգըլար պու մէնգարէ գարըընտա սէյլ կիպի կէօղլէրիմիղտէն Էաշ ագարագ, «էյ, էվլատլարընտան պագըլարընըն իսմի, տի-նի Էա ճիւսի, պաշգա օլտուղու իշիւն անլէրի թէլէֆ էտէն, նիչէ գապիլիյէթլէրի թալանթ-լարը թէփէլէյէն, նիչէ տէհալարը աթէշլէրէ Էագան, նիչէ սանաթթեարլարըն գօլլարընը քէսէն, կէօղլէրինի օյան, պէտպախթ վէ նան-քէօր մէմլէքէթ... կէլ տէ կէօր... կէլ տէ վա-լիտէլիք նասըլ օլուր սէյր էյլէ» տէյու Փիղան էտիյօր իտիք:

Նօլա, պիր տէֆա ճիւմլէ էվլատլարընը «Պէ-նիւ տիք», տէյու պաղըընա պասա իտին, օ գէ-ման կէօրիւր իտին քի օնլար տա վալիտէ տէյու սանա սարըլըր իտի: Էքմէք Էէրինէ թաշ վէր-տին վէ Փիղան էտէրսէ աղղընա չարփտըն: Մու-հապէթ Էէրինէ ատալէթ կէօսթէրտին վէ սօն-րա պէնի սէվմէյօրլար տէյու անլէրի գաթլ էյ-լէտին: Կէլինիգ, սէյր էտինիգ, էօյրէնինիգ:

Պիգիւմ Բուտիմիգ... Պիգիւմ Թրուտիմիգ:

Ա. ՆԱԳԱՇԵԱՆ

Եռնանիսթանտա հաֆրիյաթ իճրա էտէն Ծուէտ չիքէթի էսքի Եռնանի փատիշահարընա մախսուտա պիր մէգար պուլմուշլար քի Թուր-Անիս-Ամէնինքի կիպի փէք գէնկին իմիշ վէ Գը-րիստոստան 3000 սէնէ էվվէլին իմիշ:

ՅԻԼԱՏԷԼՖԻԱՆԸՆ ՄԱԶԻՍԻ ՎԷ ՀԱԶԸՐԸ

Ա.

Ուիլեմ ֆէնն, Յիլատէլֆիա ճիւլարընտա Էէնի պիր միւսթէմլէքէ թէսիս էթմէք իւղըն, ինկիլթէրանըն Չարլըս Բ. գրալընտան պիր Ֆէր-ման չըգարտը: Վէ 1681տէ Աթլանթիքի կէչէ-րէք, պուրտա Էէնի պիր չէհրին թէմէլինի գօյ-տու, վէ անը «Յիլատէլֆիա (Պիրատէրփէրվէր-լիք չէհրի) թէսմիյէ էյլէտի: Վէ օ գարար էյ-լէտի քի Յիլա. (Յիլատէլֆիանըն իսթիսարը) պիւճիւմլէ մէզհէպի թէատտիյէ մարուղ օլան-լար իշիւն, սալիմ պիր իսթիճակեհա օլտու: Պու իմթիյազտան պիր չօգ Գուէյգըրլար իս-թիֆատէ էյլէտիլէր վէ անլէրին իճթիմալը նէ թիճէսի օլարագ, Յիլատէլֆիայա «Գուէյգըր չէհրի» իւնվանը վէրիլտի:

Ուիլեմ ֆէնն, ագիլ վէ տուրէնտիշ օլան պիր Ֆէթանէթ իլէ, Յիլատէլֆիայը չիմտիքի մէվգիլինտէ, Էանի Տէլալէր վէ Սգալլէլի նէհը-լէրինին արասընտա թէսիս էթտի: Վէ օ չէհ-րին ումում իսարիթասընը չըղըպ, սօգաղլարըն Էէրլէրինի թային էթտի: Ամէրիգանըն էսքի չէհրլէրի արասընտա, սալթ Յիլատէլֆիա նիգա մի վէ միւվաղը սօգաղլարա մալիք տիք:

Շէհրին թէգատտիւմիւ չապուղ օլտու: Շէհ-րին թէսիսինտէն իքի սէնէ սօնրա, 200 խանէ-լէր պինա էտիլմիշ Իտի, վէ էհալինին սալըսը 2400է Էէթիշմիշ Իտի: 1685ին նիհայէթինէ տէք Յիլատէլֆիա գըյըսընա 90 կէմիլէր Էէթիշտի, վէ պիրլիքտէ 7,200 Էէնի մուհաճիլլէր կէ-թիլտի:

18նճի ասրտա, Յիլատէլֆիա Ամէրիգանըն էն պէլլի վէ էն իլէրի չէհրի Իտի: Պուրտա ճա-րի օլան մէզհէպի միւսաատէքեար րուհ, մուխ-թէլիֆ ճիւսլէրին տօսթանէ մէզճի, վէ թիւճ-ճարի, սէնաի վէ գըրաի պիմանէնտ սուհուլէթ-լէր, պու թէրագգըյա մէտար օլտու: Իսթիգլա-լիյէթ մուհարէպէսինին պիտայէթիւտէ, Յի-լատէլֆիա ուլում ու Ֆիւնուլըն, սէնաի վէ թի-ճարէթին պաշ մէրքէգի իտի:

Իսթիգլալիյէթ մուհարէպէսի գէմանընտա տախի, Յիլատէլֆիա էն մուհիմ մէվգիլի իհ-րագ էյլէտի: 1774, Սեպտ. 5տէ, Գարփէնթըրգ Հօլտա, իլք միլլի մէճլիս ինիգատ էյլէտի: Էր-թէսի սէնէտէ, հիւքիւմէթ գօնաղընտա (քի չիմ-տի ինտիփէնտէնա Հօլ իսմիլլէ մարուֆ տըր) իքինճի միլլի մէճլիս իճթիմա էյլէտի: Օրտա

Ուաշինգթոն Ամէրիգա օրոտւարներն սէր դոմանտարըղընը գապուէ էյէտի: Վէ օրտա, 1776 Յուլիս 4տէ, իսթիգլալիյէթ իւամը նէշը էտիլտի: 150 սէնէ էվլէլ պու կիւնտէ, հիւրըիյէթ չանը, պիւթիւն գալմըն իսթիգլալիյէթիւնի իւան էյէմէք իւղըէ չալընտը:

Ամէրիգալը վէ ինկիլիզ ասքէրլէրինին էն պըղըն միւսատէմէլէրի Ֆիլատէլֆիա հէվալիսինտէ վուգու պուլտու: 1776տա, Ուաշինգթոն թրէնթընտաքի փարլազ դալէպէսինի չալտը: էրթէսի սէնէ ինկիլիզլէր Ֆիլատէլֆիայը թէսիւր էթտիլէր: Ուաշինգթոն չէհրի կէրի ալմաղա չալըշարազ, Ճըրմընթառնտա ինկիլիզլէր իւզէրինէ հիւճիւմ էյէտի իսէ տէ, մուվաֆֆազ օլամալարազ, Վէլի Ֆօրճա չէքիւմէքլիյէ, վէ օրտա փէք սըգլէթլի պիւր գըշ կէշիւմէքլիյէ մէճպուր օլտու: Լաքին պու Ֆիլթուր կէթիւրմէյէն ճէնէրալըն մուաննիտ ճէհտլէրի նիհայէթ մուվաֆֆազիյէթլէ թաճլանտը, վէ ինկիլիզ հիւքիւմէթի, Միւթթէհիտ 13 էյալէթլէրին իսթիգլալիյէթինի գապուլա մէճպուր օլտու:

Պու պէօյիւք Ֆիլթիւհաթըն ազէպինտէ, Ֆիլատէլֆիա գանուըն ը էսասի էնճիւմէնինին իճթիմակեհաճը օլտու: Վէ 1787 Սեպտ. 17տէ, Ամէրիգանըն չիմտիքի գանուըն ը էսասիսի չըղըլըպ գապուլ էտիլտի:

1790տան 1800է գատար, Ֆիլատէլֆիա Միւթթէհիտէ ի Ամէրիգանըն փայթիթալթը օլտու: Ուաշինգթոն իւք տէֆա պուրտա ըէիս թախսիս էտիլտի: Ամէրիգանըն փօլիթիգի հայաթը Ֆիլատէլֆիատա պաշլատը: Ամէրիգանըն իւք գարպիսանէսի Ֆիլատէլֆիատա թէհսիս էտիլտի: Ֆիլատէլֆիա Ամէրիգանըն միլլի զիյարէթկեհաճը օլմուշ տըր: Ֆիլատէլֆիա հէր հանկը պիւր եէրտէն զիյատէ, միլլի նատիւր վէ զիւզըմէթ պէրկիւզարլարա մալիք տիր:

19նճը ասրտա, Ֆիլատէլֆիա սէրիէն իլէրմէմէքտէ տէվամ էթտի: Վէ տէյիլ անճազ չէհրէնտիսի, իլլա անըն էթրաֆընտա պիւր չօգ վարուշար (սիւպըրպ) մէյտանա կէլտի, վէ 1854տէ պու գասապալար պիննէֆս չէհր իլէ պիւրլէշէրէք, Ֆիլատէլֆիանըն տաիւրէսինի խայլիճէ կէնիշէնտիւրտի, վէ պու չէհրին աճաիպ թէրազըսընա ֆազլա պիւր թէշվիգաթ վէրտի:

Ֆիլատէլֆիանըն նատիտէ մէզիյէթլէրինտէն պիւրի տէ անըն կէնիշ սահիլի տիր: Ֆիլատէլֆիա Տէլալէր վէ Սգալլէրի ըրմազլարը իւզէրինտէ էլլի միլ գատար սու քէնարընա մա-

լիք տիր, քի պիւթիւն տիւնեանըն վափօրլարընա տալէթ օգուր: Հէր մէմլէքէթտէն կէլէն սէֆիւնէլէր, քէնտի զիւզըմէթ եիւքլէրինի, Ֆիլատէլֆիանըն սօն սիստեմտէ եափըլը ըրլթըմլարը (փիւր) իւզէրինէ պօշալտըրլար:

Ֆիլատէլֆիա Ամէրիգանըն իքինճի էն պէօյիւք իսքէլէսի տիր: Վէ պէօյիւմէք իւղըն նամահտուտ իմքեանիյէթլէրէ մալիք տիր: Սուլըն չիմտիքի տէրինիլի 35 ալազ օլուպ, անը գըրգա իսլաղ էթմէք իւղըն տէ թէրթիպաթ եափըլմագտա տըր: 267տէն զիյատէ ըրլթըմլար սահիլի իհաթէ էթմէքտէ տիրլէր: Պու ըրլթըմլարտան չօգլարընըն տօղրուտան տէմիւր եօլ իսթթլարընա մէրպուլթ օլմասը, էմվալին նազլիյէ իշինէ պէօյիւք սուհուլէթ վէրիւր: Պու սուհուլէթլէր եիւզիւնտէն, Ֆիլատէլֆիա ուն, թախթա քէրէսթէ, մատէն վէ քէօմիւր կիպի չէյէրին էն պէօյիւք մէտիսէլի օլմուշ տըր:

Ֆիլատէլֆիա իշին պիւհազգին, «Տիւնեանըն էն պէօյիւք իմալաթիսանէսի» (ուըրքշափ) տէնիլմիշ տիր: Աթիտէքի ըազամլար պու սէօյիւ թաստըզ էտէր: Ֆիլատէլֆիանըն էհալիսի Ամէրիգանըն ալթմըշտա պիւրի իքէն, օ՝ պիւթիւն Ամէրիգատա իմալ էտիլէն մամուլաթըն 25տէ պիւրինի եալար: Թապիի զանի սէրվէթլէրլէ մուհաթ օլմասը, Ֆիլատէլֆիայա պուրիւհանիյէթի պախշ էյէմիշ տիր: Գէօմիւր, չէլիք վէ չիմէնթօնըն տիւնեատա էն զանիմէթլէ չըգտըղը եէրլէր, Ֆիլատէլֆիա ճիվարլարընտա տըր:

Ֆիլատէլֆիա սէնէվի իքի պիլիօն տօլարուդ իմալաթ հասըլ էտէր: Պիւթիւն մէմլէքէթին թրամվալարընըն պէշտէ իւշիւ պուրտա եափըլը: Տիւնեանըն էն պէօյիւք վէ էն մէքղուլ լօգօմօթիվ մէքքէգի Ֆիլատէլֆիատա տըր: Վազթ օլմուշ տըր քի պիւր ֆասլրիգատա սաաթտա պիւր լօգօմօթիվ չըգարըլմըլ տըր, 31 սաաթ տէվամ էթմէք չարթըլէ: Մուհաթէպէ զէմանընտա, Հալ Այլէնտտէ հէր 48 սաաթտա պիւր 8800 թօնօլըզ պիւր չէլիք վափօր իքմալ էտիլմիշ տիր:

Պիւր սէնէ զարֆընտա, Ֆիլատէլֆիատա 45,000,000 եարտա իալը, 6,669,600 չապգա, 80,000,000 եարտա փամուզ մամուլաթ, 400,000,000 սիկար, 250,000,000 չիֆթ չօրապ, տիւն եանըն ճիլալը սալթիյէնէրինին եիւզտէ ալթմըլը, 10,000,000 պըշըր, 365,000,000 լիպրա

փամուլք վէ 83,862,700 թագմա տիշ հափըմքը տըր :

Ֆիլատէլֆիա փամուլք գումաշ, լոգոմօթիվ, չէլիք վափօր, թրամվայ, տէրի, էլէքթրիք պաթարիասը, սիկար, տիշնի էտէվաթը, ֆօնօղրաֆ, խալը, կէմիք փուլ, չօրապ, պըշղը վէ քէչէտէն շապղա եափմադ խոսուսընտա պի ըիննի եէրի թութար : Վէ եում գումաշ, չէքէր, չէքէր փէքմէգի, կիւպրէ (Փըրթըլայզըր), տէմիր տէօքմէ իշլէրի, կազ եաղը հասըլաթը, քիմ եափի թէրքիպաթ, էնզա վէ մաքինա ալթթէքի հասըլ էթմէք խոսուսընտա իքիննի եէրի թութար :

Տիւնեանըն էն պէօյիւք իմալաթխանէսի տէ նիւտիլինտէ, չօղլար զանն էտէրլէր քի Ֆիլատէլֆիա թիւթիւնիւ, տիւմանը, քիրլի վէ գաւանըզ պիր չէհր տիր : Լաքին վազըա պէօյլէ տէյիլ տիր : Ֆիլատէլֆիա քէնտի ճէսամէթ վէ իշլէքլիլինէ նիւպէթէն, Ամէրիգանըն էն կիւզէլ վէ թէմիք չէհրլէրինտէն պիրիսի տիր : Շէհրին փլանը փէք մունթաղամ վէ թէրթիպի պիր թարզտա գուրուլմուշ տըր : Ֆապրիգա գըսմլարը չէհրին խոսուսի մէքքէլէրինտէ թօփլանմըլ օլուպ, չէհրին մէսքէնիլք գըսմլարընտան ալըր տըր :

Ֆիլատէլֆիա չէհրի փէք կէնիշ պիր մէսահէ իւզէրինէ տաղըմըլ տըր : Վէ պէօյիւք չէհրլէրտէ կէօրիւլէկէլէն սըզըլը հալտան արի տիր : Ֆիլատէլֆիա պիհազգիւն, «Ֆամիլեալար չէհրի (Սիթի ալ հօմզ) իւնվանընա շայէսթէ օլմուշ տըր : Շէհրին սինօրը տախիլինտէ, 400,000տէն զիյատէ միւնֆէրիտ էվլէր վար տըր, քի հէր պիր Ֆամիլեանըն ալըր պիր էվտէ սաքին օլմասընը միւմքին գըլմըլ տըր : Ֆամիլեալարըն գըսմ ը աղամը քէնտի մէսքէնլէրինին սահիպի տիրլէր : Պու իսէ, ումում էհալինին իսթիրահաթ, ըէֆահ վէ իգնաիյէթինի խայլիճէ թէգեիտ էթմիշ տիր : Պու չէհրտէ, տիկէր պէօյիւք չէհրլէրէ մախսուս օլան «սըլմ»լար վէ «թէնէմէնթ»լէր պուլունմայըպ, գափաիտ ի սըհհիյէնին մաթուլաթընա զիյատէ մունթաղաք տըր :

Բ. Ս. ԼԵԻՈՆԵԱՆ

ՆԱԼԷ

Պու չիր, հիճրէթին միւտհիշ կիւնլէրինին պիրինտէ, Դեկտեմբերին չէտիտ եաղմուր վէ Ֆուրթունալը պիր սապուհընտա, հէր թարաֆտան Գիլիսէ պիրիքմիշ օլան պիհիսապ էրմէնիլէրին եիւք արապալարը իշինտէ Գաթմայա սէվզ օլունտուղունը կէօրէրէք, կէօգեաշը իլէ եաղըմըլ տըր : Օ կիւնիւն աղչամընտա ափտէթ էտէն թիւրք արապաճըլարընըն ըրիփօրունա նաղարէն կէօթիւրիւլէնլէրին գըսմ ը աղամը հէնուղ եօլտա իքէն աճըլզ վէ սօվուզտան տօնուպ Գաթմա խէնտէքլէրինէ կիւպրէ կիպի աթըլմըլ իտիլէր :

Շու մէնգաթէ հուգուրընտա օլմագտայըմ քար ու մար, հաթըրէմտէն տէֆ էյլէսէմ սէյր էքմէֆտէյիմ հէր պար, Աշսամ գալպիմ վար օրատա փիղան ու էֆտար ը մար վանֆը մագապիլ հալլարըն հանկըսըն՝ աղլալայըմ :

Սէֆալէթին հաճկը նէվին պիլմէմ վասֆ էտէմ սիգէ . Ամաճ, եա Բապա կիւնահտաճմը վուզը պուլտու պու պիգէ Նասը՞լ միւլիլիք իլլէթ իմիշ եէթիշտի էօղիւմիւզէ Տէրֆի միւշֆիլ սըրրլարընըն հանկըսըն աղլալայըմ :

Էօլմէմիշֆէն սաղ կէօմիւլէն ճանլարը՞ մը ալարըն, Շու վագաա հուգուրընտա իիւլեալարա տալարըն, Միւթէատիտ գանը եարա հաճկը պիրին սալարըն, Պալասանըզ պէրէմիգիկ հանկըսըն՝ աղլալայըմ :

Իւրեան կէչէն պաֆիրէլէր հալընա՞ մը պագաւըն, Լէրգան օլուպ շու սէյրանտան պիլմէգսին նէ եափասըն . Իսթէրսին ֆի գալպիկեալընա ֆէսֆին խանչէր սօգասըն,

Մէքսիգոտա փէք էսքի պիր չէհր էսէրլէրի պուլընմըլ տըր : Ախէր պէօյիւք պիր մաղարա պուլունմուշ տըր քի իշինտէ թաշ քէսիլմիշ տէմլէր ճէսէտի վար իմիշ :

ձան չիրիւտէն անըլարն հանկըսըն աղլայա-
յըմ :

Անըղընտան պայղըն տիւշմիւշ եիյիթլէրի՞ մի
տէրսին

Պինլէր տէյիլ, եիւզ պինլէր տիր պու գայաթա
նէ՞ տէրսին

Խալիզ սիւֆիւթ տուրըր իֆէն, մախլուզ պունա
նէ տէսին,

Հալլ օլունմազ միւշֆիլլէրին հանկըսըն՝ պղլա-
յայըմ :

Եա՛ պիր փարչա էֆմէֆ իչին ֆիղան էտէն
եալրուլար,

Թօփրագլարտա չամուրլարտա ինլէյէրէֆ եա-
թարլար,

Աղլամաղա մէնալ տա եօզ, պու նէ՛ դարիպ սէ-
տալար,

Ճէր քարափտան ա՛հ դու նալէ, հանկըսըն աղ-
լայայըմ :

Էրմէնինին լաշէնիյլէ քօփրագլար տօյտու պըզ-
տը,

Եա էյթամըն ֆէրեատլարը քա սէմայատէֆ
չըզտը,

Մուհանիրիլի քուֆանը պու եիւզ պին օնագլար
եըզտը

Րէս իւլ ա՞յն Գաթմա չէօ՞լիւ, Տէրգօրա՞ մը աղ-
լայըմ :

Լալ օլմագտա տիլլէրիմիզ նէ՞ տէյէլիմ պու ի-
շէ,

Միւսինն, ճիվան, չօլուզ չօնուզ պա՛գ, եանը-
յօր աթէշէ

Հա՞նկը սէրթ գալպ տայանըրմը իշ պու հալը
միւտիիշէ.

Գալպէ սըղմազ անըլարըն հանկըսըն՝ աղլայա-
յըմ :

Է՛յ Ատալէթ, ունուքմա ֆի գալպիմ տէյիլ տիր
քաշտան,

Սարսըլըրըմ՝ էդիլիրիմ կէօզլէրիմ տօլար եաշ-
տան

Հագգ տէյիլ՝ մի աղլամազ, չէլէնկիմիզ տիւշ-
տիւ պաշտան

Ճէվիէրֆէն, ճիւրֆէ մահֆիւմ հանկը ճանա աղ-
լայայըմ :

Գալմըմընտա էվլէլլէրի կիւնէշի նուր ճիսար-
տը,

Ուֆուզ քէֆրար աղարըրֆէն նուրունը գուլմէթ
պաստը

Ջըլլ տէյիլ պու, զըլը մէվթ տիր էն ճէսուր
գալպի սարստը

Հագըրա՞ մը, եօգսա գարա իսթիգալէ աղ-
լայայըմ :

Եէ՛թիշ պիզէ արթըզ եա՛ Րապպ չէֆիլի՞ր մի
պու էօմիւր,

Պունտան պէօյլէ պու հալլէ՞ր մի էտէնէֆ տաիմ
միրուր

Սաիլէրէ՞ մի տիր տայմա շու ալէմտէ ֆէյֆ,
սիրուր,

Սօնու կէլմէզ սիւալլարըն հանկըսըն՝ աղլայա-
յըմ :

Նէ՞ վագթատէֆ գալանաղըզ, եա՛ Րապպըմ շու
էնկիւնտէ

«Իմտա՛տ», տէյիպ տուրանաղըզ գագա գէտէ
կէմիտէ

Ղայրիլէրէ կէօզ գալտըրըպ քէրֆ էյլէտիֆ Սէ-
նիտէ

Մախուֆ իդֆալաթըմըզըն հանկըսըն՝ աղլայա-
յըմ :

Ջուլմ գատէհի տէօֆիւլիւննէ սարսըլտը պիր
չօզ իման

Ջուլմէթ պաստըզտա էթրաֆը գալպլէրէ չէօֆ-
տիւ տիւման

Ճանլար յէլաֆա կիտիյօր, Մէվլամ, քէզ եէ-
թիշ, անա՛ն

Հագգ քարիգտէն սափանլարըն հանկըսըն աղ-
լայայըմ :

«Գըթալլար վէ սիրկիւնիւլիէ պէր տէվամ
վա՛ւրմա պիզի,

Գուրտարա եէմ իչի՞ն մի խալզ էթտին պու
նինսիմիզի.

Պիւթի՞ն մահվ էտէնէֆ միսին, գօյմա՞ն մը
պագիշէմիզի,»

Նիտասըյլէ տէօյիւնէն հանկը ճանա աղլայա-
յըմ :

Ինանըրըմ պու ֆէլաֆէթ միսլի տիւման կէչէ-
նէֆ,

Պիզի վուրան գալիմ էլլէր ճէգասընը չէֆէնէֆ,

էքտէ կէնտէ հէր պիր ինսան էքտիյիմի պիչէ-
նէք,

Պու իւմիւտտէն մահրոււմլարըն հանկըսըն՝ աղ-
լայայըմ:

* * *

Նէտէ կէլսէ հուգուրուտա ենիլէրիմ ահտը-
մը,

Պէնի գաթլ էքսէն տէ եինէ գիքր էտէրիմ վա-
տընը:

Վէրէնէքսէն էօմիւր պանա, աննագ պիր շէյ
տիլէրիմ,

Միլլէթիմին իսլայսընը եա՛ Բապպ սէնտէն պէք-
լէր իմ:

(ՕՐ.) ՌԱՀԷԼ Գ. ՊԵՏՕԵԱՆ

Պիրթաւս

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ

ՃԱՎԻՏ ՊԵՏԻՆ ԻՍԹԻՆԹԱԳԸ

Ճավիտ, Տօգ. Նազըմ, Հիւմի վէ Նաիլ պէյ-
լէին իտամ գարարը ազաւմ վէրիւիպ սապահ-
լայըն տար աղաճը եանընտա թէպիլդ օլունմուշ
տըր վէ տէրհալ ասըմըշլար տըր: Ճավիտ պէյ
միւտաֆաա իչիւն պիր պուշուգ սաաթ նութգ
էյլէմիշ տիր: Չաթէն պէլիդ պիր խաթիպ վէ
մալիլունտան պիրի տէյու թանըմըշ օլան պէ-
յին նութգու չայան ը տիգգաթ իմիշ:

Ճավիտ պէյ իքի ճիհէթլէ թէպրիյէյէ չա-
լըմըշ տըր: Էվվէլա 1914ին հարպ ը ումումի-
սինէ կիրմէքտէ մէսուլիյէթի օլմատըղընը իս-
պաթ էյլէմէյէ չալըմըշ: Տէմիշ տիր քի «Օ վա-
գըթ ինկիլիդ, Ֆրանսըզ վէ Իթալիա սէֆարէթ-
յէրինէ կիտիպ Թիւրքիանըն թէմամիյէթինէ
խալալ կէլմէյէճէյինէ տաիր վատ ալտըմ, լա-
քին Գարա տէնիգտէ կէօպէնին հարաքէթի վէ
Բուս տօնանմասընըն հիւճմիւ պուլնա մանի օլ-
տու վէ հարպըն էօնիւնիւ ալամատըմ: Վէ իս-
թիֆա էթտիմ: Օլ պիր մէսէլէլէրէ կէլինտիք-
տէ Գարա Բէմալըն իաշէյէ թային օլունտու-
ղունա րազի տէյիլ իտիմ, վէ պէն իաշէ իշլէ-
րինէ հիշ գարըշմատըմ: Հարպ էսնասընտա Ա-
լամանյար մէմլէքէթի քեաղըտ փարա իլէ տօլ-
տուրմաղա չալըշտըլար: Թալաթ փաշայը վէ Ա-
լաման սէֆիրինի գանտըրտըմ վէ պուլնու եափ-
տըրմատըմ, մէմլէքէթի իգթիսատի պէօյիւք

պիր պէլատան գուրթարտըմ: Իթթիհատ վէ
թէրագգընըն սօնրատան եափտըղը գարարլար-
տան խապէրիմ եօգ տըր: Շախսի սիյրէթիմէ
կէլինտիքտէ պէն մէմլէքէթէ 60 միլիօն տօլար
իսթիգրագ էյլէտիմ վէ միլլէթէ խըզմէթ էյլէ-
յիպ վէրիլէն թէլէկրաֆ փարալարընտան մատա
պիր փարա նաշէրի սարֆ օլունմատը: Պանգա-
տա պիր քեաթիպ հալինտէ ալտա 3 լիրա գա-
ղանտըղըմ գէմանտան պէրրու պիւթիւն հիսապ
լարըմը կէօսթէրէպիլիւր իմ: Պէն միլիօնլար ի-
լէ օյնատըմ, լաքին սաքին օլաճագ պիր էվիմ
պիլէ եօգ տըր: Մըսթաֆա Բէմալ փաշայա օ-
լան սուի գաստ հագգընտա անճագ մէտիլիլ օլ-
մատըղըմը սէօյլէտիմ, վէ Ալլահ ատէմէ եափ-
տըղընը սէօյլէմէյէ գուտրէթ վէրմիշ, լաքին
եափմատըղընը սէօյլէմէք գուտրէթիմ եօգ
տըր:» Ճավիտ չըգար իքէն քէնտինի կէօթիւրէն
մէմուրա մահքէմէյէ թէէսիր էտէմէտիմ պէնի
ասաճագլար տէմիշ տիր:

Ն. Ե. Թայմզ պու վագաալարա աթֆէն
պիր պէնտ եաղըպ Օսմանլը թարիխինտէ ինսան
հայաթընըն էհէմմիյէթի օլմատըղընը թա Լէնկ
թիմուր վէ Պայաղիտ գէմանընտան թարիխի
վագաալար իլէ կէօսթէրտիքտէն սօնրա. ասը-
լանլարը թէպրիյէ էթմէյիպ պու ուսուլըն Ա-
մէրիգա էֆքեարը ամմէսինէ էյի թէէսիր էթ-
մէյէճէյինի վէ հալա էսքի զիհնիյէթին տէվամ
էթմէքտէ օլտուղունտան պահս էտիյօր: Պիր
Թիւրք չաիրինին սէօլլէրինի իսթիլարաճ էտիպ,
«Ինսանյար թարաֆընտան էօլիւ գանն օլունան
չօգլար պէրհայաթ օլուպ կէզմէքտէ օլապիլիւր-
լէր» տէյօր:

Թայմզ ղագէթասը պու վագաալարըն հաթ-
թա Լօզան ահտնամէսինի Ամէրիգանըն թաս-
տըզ էթմէսինէ պիլէ մանի օլաճագընտան պահս
իլէ «Թիւրքիանըն տօսթլարը օրատա տէմօգրա-
թիք պիր իտարէ թէէսիս օլտուղունու իսպաթա
կիւճլիւք չէքէճէքլէր» տէյօր:

ՇՈՒՆՏԱՆ ՊՈՒՆՏԱՆ

Փասէտինա թարաֆընտա պէյազ պիր գա-
րընճա վար իմիշ քի էվլէրին թախթալարընը
էէյիպ չիւրիւտիւյօր իմիշ: Պու եօլ իլէ էվլէ-
րին թէմէլինէ զիյան վէրիպ խարապ էտիյօր-
լար:

Մարօգ Սուլթանը Փարիզտէ պէօյիւք պիր
գիյաֆէթտէ իքէն Մ. Պրիանա «Սէն պէնիմ պա-

պամ սըն» տէմիշ: Մ. Պրիան օլ պիր Էանընտա-
քինէ տէօնիւպ «էյի քի գատընլար իշիթմէտի,
պէնի փէք իթթիյար զանն էտէճէքլէր իտի» տէ-
միշ տիր:

Վիէննատա պիր փրօֆէսօր Հայվանաթ իւ-
զէրինտէ պիր թէճրիպէ Էափմը վէ մուվաֆ-
ֆազ օլմուշ տըր: Եանի պիր Հայվանըն կէօղիւ-
նիւ չըգարըպ օլ պիր Հայվանըն օյուլմուշ կէօ-
ղիւ Էէրինէ գօյմուշ վէ կէօղ Էաշայըպ Հայվան
կէօրիւր օլմուշ: Պուլնտան ճէսարէթլէնիպ պաշ
գա ուֆազ Հայվանլարտան պիրինին պաշընը
քէսիպ օլպիրինին քէսիլմիշ պաշընըն Էէրինէ
գօյմուշ, տամարլար իշլէյիպ պաշ Էաշամըշ:
Եավաշ Էավաշ ինսանլարըն տա պաշլարընը
տէյիշտիրէճէքլէր:

Մ. Ամէրիգատա 1924տէ 59,463 գարը պօ-
շանմըշ, 1925տէ 62,685 օլմուշ: 1924տէ էվլէնէն
390,610 իքէն 1925տէ 385,365, Էանի 5,245 էք-
սիք օլմուշ տըր:

Կէշէն սէնէ Ֆրանսայա 220 պին Ամէրիգա-
լը սէյեաՀ կիթմիշ, պուլնլար 226 միլիօն տօ-
լար փարա պրագմըլար Ֆրանսատա, Ինկիլթէր
րատան 759,000, Սփանիատան 685,00, Իսվիշէ-
րատան 13,500, Հօլանտատան 38,580 Էօլմու
կէլմիշ: Ալամանիա, Պէլճիգա ախէր Էէրլէր Հի-
սապտա Էօգ տըր:

Ալիմիշ Էաղմուրլարըն պու գատար չօշ
Էաղմասընա վէ սիվրի սինէքլէրին չօղալմասը-
նա սէպէպ կիւնէշի զանն էտիյօրլար: Կիւնէշին
իւզէրինտէքի սիյաՀ նօգթալար չօղալտըգճա
պուլնլար տա չօղալըյօր իմիշ:

Փրօֆ. Հիւզ էվրօփատան կէլիւր իքէն 18 այ
լըպ պիր գըզ չօճուղու էվլատըղա ալմագ իւզ-
րէ պէրապէր կէթիրմիշ իտի: Նիւ Եօրքտա չօ-
ճուղը թուլուպ էլլիս Այլէնտէ Էօլլատըլար.
Փրօֆ. պէրապէր կիթմիշ տիր:

Իրլանտալըլար Գաթօլիք տիրլէր վէ բուՀ-
պանըն տէտիյինէ ինանըրլար: Պուլնլարտան պի
րի չօգ իշէր իմիշ: Պիր կիւն փափաղ պուլնու
սէրիօշ կէօրիւպ «Պիր տաՀա սէնի սէրիօշ կէօ-
րիւր իսէմ սէնի Ֆարէ Էափարըմ» տէմիշ: Իր-
լանտալը գօրգուսուտան 3-4 այ իշմէմիշ: Պիր
կիւն Էինէ սէրիօշ օլուպ օ փափաղա րասթ կէլ-
միշ: Գօրգուսուտան էվէ գօշուպ գարըսընըն
ալաղլարընա գ:սփանարագ «Աման Մէյրի քէ-
տիյէ մուգալլէտ օլ» տէմիշ:

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Ճէմիյէթ ի Ագվամըն Սեպտեմբեր իճթի-
մաը Հազգընտա էնտիշէլէր արթըյօր:
Մարտ պօղղուլուղուտան պէրու օլան ճէՀտ-
լէրէ րաղմէն Հիշ պիր մէսէլէ Հալլ օլուլմատը:
Պրաղիլիա տալմի քիւրսիւ տավասընտան վազ
կէճմէտիքտէն մատա, իսթիֆա էտիպ չըգտը,
ԼէՀիսթան տիգթաթօր Փիլսուտսքի իտարէսին-
տէ տաՀա զիյատէ ինատ էթմէքտէ, Սփանիա-
յա կէլինտիքտէ պու տալի Հիշ պիր միւսաա-
տէ էթմէք նիյէթլինտէ տէյիլ տիր: Պուսուսա
Իթալիա իլէ իթիթիֆազ էտիպ տաՀա սէրթպաշ
պիր Հալ քէսպ էթմիշ տիր: Կիլլի պիր վազաա
տէյիլ քի իթալիա նէ Լօգարնօ աՀտնամէսին-
տէն, նէ տէ Ճէմիյէթ ի Ագվամտան խօշնուտ
տէյիլ տիր: Հէր իքի թէշքիլաթ տա իթալիա-
նըն իսթիլա էթմէք Էանի Էէնի Էէրլէր զապթ
էթմէք իւմիտլէր վէ էմէլլէրինէ գարըշ կէլի-
յօր: Պու սէպէպտէն իթալիա տալմա էլ ալթըն-
տա օյուլն օյնայօր: Մարտտա օլան պօղղուլու-
ղա տալի իթալիա տօլայըտան սէպէպ օլտու:
Պու տէֆա Սեպտեմբերտէ չօգ սէպէպ վար տըր
քի իթալիա Ալամանիայը Ճէմիյէթէ կիրմէք-
տէն մէն իշիւն օյուլնլար օյնայաճագ վէ պիգ-
զաթ Ճէմիյէթին մէվճուտիյէթի թէՀիքէյէ
տիւշէճէք տիր: Ալամանիանըն Ճէմիյէթ ի

Աթիտէքի Հիճրէթին միւտՀիշ կիւնլէրինին
պու քէրրէ Ալամանիանըն Ճէմիյէթ ի
Ագվամա գապուլընտա կիւճիւք օլմայաճագ
տըր: Պու պապտէ միւգաքէրէլէր օլույօր վէ
զէմին Հաղըրլանըյօր: Սփանիա վէ ԼէՀիսթանա
5 սէնէ իշիւն պիր քիւրսիւ վէրմէք տիւշիւնիւ-
լիւյօր: Ալամանիա պուլնա գարըշ կէլմէյէճէք
վէ օլպիրլէրի տէ իզնա էթմէք կիւճ օլմայաճագ
տըր: Լաքին իլք գօմօսիօնտա Սփանիա մուրաի
փասը տալմի քիւրսիւտէն պաշգա պիր շէյ գա-
պուլ էթմէյէճէյինի պէյան էթմիշ տիր:—Սփա-
նիանըն Թանճերի իսթէմէսինէ գարըշ Ինկիլ-
թէրա վէ Ֆրանսա րէտտի ճէվապը վէրմիշլէր
տիր: Պու վազաա էՀէմիյէթ քէսպ էտիյօր,
չիւնքի Մուսօլինի Սփանիանըն թալէպինէ գուվ
վէթ վէրիյօր: Սփանիա Էա պիր տալմի
քիւրսիւ թէէմին էտէճէք Էալիստ Թանճերի
իսթէյէճէք: Իթալիա զաղէթալարը Սփանիա
պիղիմ Էալընըպ տօսթուլուղ տըր տէյու Էաղը-
յօրլար: Տիւննա մաՀքէմէսի մէսէլէսի տալի
նաղիք պիր Էէրտէ տիր: Ամէրիգա պիր թաղըմ

չարթլար իլէ օրայա կիրէճէք տի, պունու միլ-
լէթլէրտէն պազըսը գապուլ, պազըսը րէտտ է-
տիյօրլար: Ալամանիա ճէմիյէթ ի Ագվամտա
լէհիսթանա վէ Սփանիայա պիր գէման իչին
տաիմի քիւրսիւ վէրիլմէսինէ րազի օլմուշ տըր:
Ինկիլթէրրա վէ Ֆրանսա լազըմ կէլիւր իսէ Սփա
նիատան տաիւի վազ կէչիպ Ալամանեայը գա-
պուլ էթմէք նիյէթինտէ տիրէր:

Մ. Ամէրիգա սապըզ հարպիյէ նազըրը Պէյ
քըր պիր պէյանաթտա պուլունուպ եէնի պիր
տիւնեա գօնֆէրանսը եափըմասընը վէ ճիւմլէ
տէօլլէթլէր պօրճլարը սիւիպ պիր պիրինի րա-
հաթ պրազմալարընը թէքլիֆ էյլէմիշ տիր:
Պէյքըր տէյօր քի Ինկիլթէրրա իլէ օլան պօրճ
մէսէլէսի թէրթիպի պիր խաթա իտի. զիրա
պաչալարա թաթպիզ օլունամազ իտի: Ալա-
մանիանըն տաիւի եիւքիւ խաֆիֆլէտիլմէլի վէ
իլլէ էպէտ պու աղըրլըզ ալթընտա գալմամա-
լը տըր: Պու նութզ մուհիմ թէչսիւր պրազմը
տըր:— Մէքսիգոտա Ամէրիգալըլարըն վէ Փրօ-
թէսթանթ քիլիսէլէրին էմալընըն գապթը մէ-
սէլէսի տաիւի մուհիմ պիր շէլ ալմագտա
տըր: Մէմուլ օլունույօր քի Ամէրիգա միւտա-
խէլէյէ մէճպուր օլմայաճագ տըր:— Միսիս
Գօրսըն իսմինտէ ախէր պիր Ամէրիգալը գատըն
տաիւի Մանշ տէնիզինի եիւզէրէք կէչմիշ տիր:
Միսիս Գօրսընըն իքի չօճուղու վար վէ գօճասը
պահրիյէտէ եիւզմէք տէրսի վէրիւր իմիշ: Միսիս
Գօրսընա Ամէրիգա Ֆիլիօը թարաֆընտան գա-
պուլ զիյնէթի եափըլաճագ տըր:— Մէքսիգոտա
հալա քիլիսէ իլէ հիւքիլմէթ գալղասը տէվամ
էտիյօր: Բէիս Գալէս եպիսկոպոսլարը իթհամ
էտիյօր քի գանունա իթաաթ էթմէք իսթէմէ-
յօրլար վէ սօնունա գատար տէվամ էտէճէք
տիր: Քիլիսէ ըուհպանլարը իսէ քիլիսէլէրի աշ
մայըպ իպատէթէ պօյգօթ էթտիքլէրի կիպի Գա
թօլիք էհալի տէ ալըշ վէրիշէ պօյգօթ էտիյօր-
լար: Բէիսին սէօղիւնէ կէօրէ 42 քիլիսէ գա-
փանմըշ վէ 85 ըուհպան խարիճէ չըգարըլմըշ
տըր:

Ինկիլթէրրատա մատնէ քէօմիւրիւ թէրք ի
էչալը հալա տէվամ էտիյօր: Ամէլէ րէիսլէրի
թարաֆընտան թէքլիֆ օլունտու քի 4 ալ իչին
էվլէլէրի չարթլար իլէ իշ տէվամ էթսին վէ հիւ
քիւմէթ եինէ պիր թալիգաթ վէրսին: Պօլ-
տուին պունու գապուլ էթմէտի: Մատէնճիլէր
պիր չօգ եէրտէ մատէնլէրի աչըպ իշլէթմէք իս-
թէտիլէր իսէ տէ պիր միլիօն ամէլէտէն անճագ

պիր գաչ եիւղիւ իշէ կէլտի վէ պունուրը տա
մէն էթմէք իչին պազը եէրտէ գալղա գուհուր
էթտի: Ամէլէ իթթիհատը 3½ միլիօն տօլար
տըշարըտան ամէլէ թէչքիլաթընտան իանէ ալ-
մըշ տըրլար: 2½ միլիօնըն եալընըզ Բուսիա
եօլլամըշ տըր: Պու 4 ալըզ կրէվտէ Ինկիլթէր-
րանըն զիյանը 150 միլիօն տօլար օլմուշ: Փար-
լամէնթ եինէ իտարէ ի էօրֆիյէնին տէվամընա
գարար վէրմիշ տիր:

Ալամանիատա Օգոստոս 29տա իմփէրաթօր
լուզ թարաֆտարլարը Նիւրէնպուրկ շէհրինտէ
պէօյիւք պիր կէչիտ իճրա էյլէտիլէր: Պու կէ-
չիտտէ զայէթ պէօյիւք իզտիհամ օլտուղու կի-
պի սապըզ փրէնսլէրտէն վէ ճէնէրալլարտան
չօզլարը տաիւի մէվճուտ իտիլէր: Կայսէր թա-
րաֆընտան փրէնս Օսգար վար իտի վէ Պալիէ-
րանըն փրէնս Բուպրէլթի, Մարէշալ Մաքէն-
զին վէ ճիւմլէ փրէնսլէր հազըր իտիլէր:— Տա-
ուզ փրանը իւզրէ Ալամանիանըն իքինճի սէնէ
տէ վէրտիյի մէպլազ 156 միլիօն տօլար օլմուշ
տըր: Պունուն եարըսընը էչեա հալինտէ վէրի-
յօր եարըսը փարա տըր: Պաչլըճա վէրիլէն մատ
տէ քէօմիւր տիր. պունտան մատա պիրա շի-
չէսինտէն, գօզմաթիքտէն, Ֆարէ գափանըն-
տան, չիֆթ ալթլէրինէ վէ կէօնէ կէօն մաքի-
նալարա գատար վէրիյօր: Պու մէպլազտան
Ֆրանսա 567 միլիօն մարզ, Ինկիլթէրրա 227
միլիօն, Պէլճիգա 116 միլիօն, Իթալիա 78 մի-
լիօն, Սէրպիա 38 միլիօն, Ամէրիգա 15 միլիօն
մարզ ալմըշ տըր:

Բուսիա Չարընըն ըէսսամը Գալմիգօֆըն
իշլէրի քի 500,000 տօլար գըյմէթինտէ իմիշ Ա-
մէրիգատա պուլունտու: Բէսսամ պունու Բու-
սիա միւզախանէսինէ վասիյէթ էյլէմիշ, լաքին
Սօվիէթ գալտըզճա վէրիլմէմէսինի վասիյէթի-
նէ եաղմըշ. սօնրա տէյիշտիրմիշ: Շիմտի թաս-
վիրլէր վարիսլէր իլէ Բուս հիւքիլմէթի արա-
սընտա թագսիմ օլմուշ:— Բուսլար Ալամանիա
վէ Թիւրքիա իլէ օլտուղու կիպի Լաթվիա, էս-
թօնիա իլէ տաիւի պիր պիթարաֆլըզ ահտնամէ
սի եափմագ իւզրէ սէֆիրլէրինէ էմը վէրմիշ
տիր:— Պու սէնէ Բուսիայա փէք չօգ Ամէրիգա-
լը սէյեահլար կիթմիշ տիրլէր. Բուսիանըն րէս
մի Ֆինանսական կազէթի եազըյօր քի Բուսիա-
նըն գափուլարընը էճնէպիլէրէ գարըշ աշալըմ.
փասափօրթ իշինի գօլալլատալըմ, հէրքէս Բու-
սիատաքի սարալլարը, միւզէլէրի վէ մէմլէքէ-
թին կիւզէլլիյինի կէօրսին: Գարա տէնիզ գը-

յըսը Ֆրանսանըն Ռիվիէրասընտան կիւղէլ տիր քիմսէնին խապէրի եօզ տըր: Պարիճի թիճարէթի տախի սէրպէսթ պրազալըմ» տէյօր:

Իթալիալըլար Թարապուլուստա Սինուսի գապիլէսի իլէ հարպտա պիր մաղլուպիյէթէ տիւշար օլտուլար վէ էփէյի սիւահ ճէպխանէ վէ թէլէֆաթ իլէ կէրի չէքիլտիլէր:— Թիւրօլ թարաֆընտաքի Ավսթրիալըլարը Լաթինլէշտիրմէք իչիւն էմր վէրիլմիլ քի եէնի իամլէր կէրէք մահալ վէ կէրէք ինսան իամլէրի Իթալիանճա օլաճազ տըր: Հիւքիւմէթին էմրի իւղէրինէ ճիւմլէ մահալի ինթիխապլէ սէչիլմիլ օլան մէմուրլար աղլ էտիլմիլլէր: Պէլէտիյէրէսիլէրի վէ եէրլի ումուրա ախտ մէմուրլար տախի մէրքէզի հիւքիւմէթտէն եօլլանըլաճազ տըր: Պու Ֆաշիսթլիյին վէ Տիգթաթօրլուղուն էօթէ ուճը տըր: Չօք գօրգուլույօր քի Սփանիա ձէմիյէթ ի Ազվամտան չէքիլիլ իսէ Իթալիա տախի չէքիլէճէք տիր: Մուսօլինի Լօզարնօ ահտնամէսինի վազթաղ տէյու հիւքմ էտիյօր վէ պիր պէհանէ իլէ օնտան ալըլմազ իսթէյօր:— Իթալիա լիւրինի (Ֆրանգընը) եիւքսէլթմէք իչիւն եէնի գանուլար կէչմիլ տիր: չէօյլէ քի Իթալիա պանդասընտաքի ալթուն մըզտարը 500 միլիօն ալթուն լիւր արթըրըլաճազ, քեաղըտ փարատան 3000 միլիօն լիւր հէման էքսիլտիլէճէք վէ պուլստան պէօյլէ տէ հէր սէնէ քեաղըտ փարատան 500 միլիօն լիւր գալթըրըլաճազ տըր:

Սիւրիա պաշ գօմիսէրի Հ. Ժիւվինէլ եէրինէ Օկիւսթ Հանրի Փօնսօն իսմինտէ պիրի թային օլունմուշ տըր: Պու խապէր Սիւրիայա եէթիլիլ եէթիլմէզ իւշ եէրտէ գալլա գուհուր էթմիլ: Տունա եօլու իւղէրինտէքի հարպտան սօնրա 7 Սիւրիալը գաթլ օլունմուշ վէ պիր չօք եարալը վար տըր: ձէպէլ Տիւրզի տէ տախի պիր չարփըշմա օլուպ՝ 3 առէմ էօլմիլ, պիրի մուհիւմ Տիւրզի գապիլէրէիսի իմիլ: Իւչիւնճիւ հարպ Շամտան Փալմիրա եօլու իւղէրինտէ վու գու պուլմուշ ասըլար եօլու քէսմէք իսթէմիլլէր:— Ապտիլ Բէրիմ պիր զըրհլը իլէ սիւրկիւնէ կէօնտէրիլմիլ տիր: Մարօզտա իսէ եինէ հարպ տէվամ էտիյօր:— Լօթըս Ֆրանսըզ վափօրը պիր Թիւրք վափօրընա չարփարազ վափօրըն պաթմասընա վէ 13 գատար քիմսէլէրին էօլլամիւնէ սէպէպ օլմուշ իտի: Լօթըս վափօրը իւղէրինտէ պուլունան միւլաղիմ Տէմօնըր Թիւրք էր Սթանպօլտա հապս էյլէմիլլէր տիր: Մ. Պրիան Փարիզ Թիւրք սէֆիրինտէն Ֆրանսըզըն

Թախիյէսինի գուլվէթլի սուրէթտէ թալէպ էթմիլ տիր: Լօզան ահտնամէսինճէ Թիւրքէլէր քէնտի սուլարընտա օլան էճնէպիլէրի հապս էթմէյէ հազգլարը վար իմիլ, լաքին պու վազաա աչըզ տէնիզտէ օլմուշ տըր:— Ֆրանսանըն Սթանպօլ սէֆիրի Ալպէր Սարօ տախի իսթիֆա էտիպ եէրինէ սապըզ Ամէրիգա սէֆիրի էմիլ Տէնէր թային օլունմուշ տըր, եէնի սէֆիր էնգարէտէ մի՞ եօգսա Սթանպօլտա մը օթուրաճաղը տիւշիւնիլիլլէր:

Սփանիանըն զարպընտա Ազօրէս ատալարընտա պիր գէլգէլէ օլուպ Հօրթա չէհրի քեամիլէն խարապ օլմուշ տըր: Էօլէնլէրին սալըսը չիմտիլիք 400 թախմին օլունուլլէր: Աչըզտա գալլա փէրիլան օլանլար փէք չօք տըր:— Ժինէվտէն խապէր վէրիլտիլինէ կէօրէ Սփանիա տախի իսեան վէ իսթիլլա վար տըր: Չապիթլէրտէն իպարէթ պիր փարթի տիգթաթօր Փրիմօ տըր Ռիվիէրայա գարչը իսեան էտիյօրլար: Թանճէրէ իւշ զըրհլը կիթմիլ, չմէնտըֆէրլէր ասքէրի մուհաֆազա ալթընտա իմիլլէր:

Բուլմանիա, Սէրպիա վէ Եունանիսթան թարաֆընտան Պուլղար չէթէլէր մէսէլէսի իչիւն վէրիլէն նօթայա Պուլղարիսթան միւլայիմ պիր ճէվապ վէրմիլ տիր: ձէվապընտա պու չէթէլէրի մէն էթմէք իչիւն հիւքիւմէթ էլտէն կէլէնի եափաճաղընը վատ էտիպ՝ մէսէլէյի ձէմիլ ի Ազվամա կէթիւրմէյէճէյինէ լաքին օնլար թէֆթիլ էտէրլէր իսէ իթիւրազ էթմէյէճէյինէ տախի վատ էյլէմիլ վէ իլալէթէն Մաքէտօնիատա օլան պուլղարլարա եափըլան մուլաճէլէյէ տախի տիգթաթ ճէլպ էյլէմիլ տիր:

Փանկալօս Կիրիտ ատասընա սիւրկիւն էտիլմիլ տիր: Փանկալօս քէնտիսի Գօնտիլիսէ պիր մէքթուպ եաղըպ մուհաքէմէսինին թէզիյէ իճրասընը թալէպ էթմիլ տիր: Փանկալօս իլթիքեա էտիյօր քի մահպուս օլտուղու հալտէ քէնտի իլէ ատի պիր ճանի իլէ կիպի մուլամէլէ էտիյօր: Էրպապ ը հուգուգտան պիր գօմօսիօն թէչքիլ օլունուպ մուհաքէմէսինին պաղըլաճազ տըր: Փանկալօսըն պիրատէրի Ամէրիգատա Մին նիափօլիս չէհրինտէ չէքէրճի իմիլ: Փանկալօսը տալէթ էտիյօր քի կէլիպ քէնտի իլէ պէրապէր չալըշըն: «Պէն Եունանիսթանտա պաշ վէքիլ օլմագտան իսէ պուլունու թէրճիւ էտէրիմ» տէյօր: ձէն. Գօնտիլիս գապիլէյի թէչքիլ էյլէմիլ տիր: Գէնտիսի հարպիյէ վէ պահրիյէ նազըրը օլմուշ տըր: Էֆէրօփօլօս տախիլիլէ նա-

զըրը տըր: Հէփ Փըրգալար քէնտինէ եարտըմ էթմէյի վատ էթմիշէր տիր: Հիւքիւմէթ օրտուլու իսլահ էտիպ սիյասէթէ գարըճմայանագ վէ Սէրպիա իլէ դայէթ տօսթանէ մուամէլէ էտէճէք իմիշ:

Տօգթ. Նագըմ, ծավիտ, Հիւմի վէ Նաիլի պէյլէր էնգարէտէ կիճէ եարըսը ասըմըշար. ծավիտ պէյ պիր շիր սէօյլէմիշ, Հիւմի իփ գօփուպ իքի տէֆա ասըմըշ. ճիւմլէսի տախի սուչսուզ օլտուգլարընը պահս էթմիշէր: Տօքթ. Նագըմ Իթթիհատ զէմանընտա կէրչի պաղը պէլ լի մէմուրիյէթլէրտէ պուլունմատը իսէ տէ մէրքէզտէ էն պէլլի Փիքը քէնտիսի վէ Պէրլինտէ գաթլ օլունան Տօքթ. Պէհաէտտին Շաքիր իտիլէր: Պունլար խուսուսա էրմէնի գըթալընըն էն գուվլէթլիմուճիտլէրի իտիլէր: Նաիլ տախի կէրէք Թրապզօնտա կէրէք Անատուլունուն պաչգա թարաֆլարընտա կէզիպ գըթալլարտա փէք տէհչէթլի պիր րօլ օյնամըշ տըր: Նաիլ պէյ շէհր շէհր կէզիպ պու իշլէրէ գօմանտա էտէր իտի: Մուհաքէմէ օլանլարտան Ագմի Սթանպօլ փօլիս միւտիլի հալինտէ Բուս վափօրընտան ճէպրէն պիր Թիւրք ալըպ աստըմըշ իտի: Սօնրա Պէյրուլթ Լիպանան վալիսի հալինտէ օրա էհալիսինի նասըլ աճըգտան թէլէֆ էթմէք իշլին էօլլար թէրթիպ էթտիյի վէ նէ կիպի զուլմլար իճրա էթտիյի մալիւմ տիւր: Սօնրատան Գօնիա վալիսի հալինտէ Հայլարըն պաչընտա նէ կիպի պիր պէլա օլտուգլունու տա պիլէնլէր չօգ տըր: Ագմի Պէյրուլթ չարըսընը քէյֆ ի մայէշա երգտըրըպ էօլ աչան վալի տիր: Սապըգ Թիւրք պինպաչըլարընտան Չէրէք Մուսթաֆա իսմին տէ պիրի Մըսըրտա Յուսաբեր զազէթասընա պիր պէնտ վէրիպ Իթթիհատընլարըն վէ ումուճ Թիւրքլէրին էրմէնիլէրէ օլան զուլմունտան պահս էտիյօր: Ախէր վազաալար արասընտա Պալը Բէսիլը էրմէնիլէրի սօն կիւնտէ գաչմագ թէշէպպիւսիւնտէ իքէն Թիւրքլէր կէլիպ տին վէ նիքեհս իւզէրինէ եէմին էտէրէք անլէրի մուհաֆազա էտէճէքլէրինէ սէօգ վէրմիշ իքէն միլ լի չէթէլէր վէ գապիթլէր կէլիւր կէլմէք ճիւմլէսինի գաթլ թտիլըրինի զիքը էտիյօր: Պու վազաա ախէր մէնպալարտան տախի թաստըգ օլունմուշ տըր: Պալը Բէսիլտէ 2 Ֆրանսըգ թէպաասը ճասուս տէրտէսթ օլունմուշ տըր, պիրի ճէզայիլիլ օլուպ Ահմէտ իմիշ, օլ պիրի Գամրի. պունլար Թիւրքէք պիլմէյօրլար իմիշ վէ սէօյլէթմէք իշլին հէր չարէ գուլլանըլլօր

իմիշ:— Պաղտատտան եազըլտըղընա կէօրէ Բիւրտլէր իլէ Թիւրքլէր արասընտա վահշիճէ հարպ տէվամ էտիյօր: Էսիլըրին կէօղլէրինի օյմագ, պալթա իլէ գօլլարընը այաղլարընը քէսմէք, աթէշ տէմիլլէր իլէ եազմագ վէ կազ եաղը տէօքիւպ եազմագ կիպի Փիլիլէր իճրա օլույօր իմիշ: Ս. Դանիշլ Վանքընտա 11 Բիւրտ թէրս խաչլանըպ ճէսէտլէրի քէօփէքլէրէ վէրիլ միշ: Չապիթ տէմիշ քի 10 սէնէ էվվէլ պու վանքտա պիր չօգ Հայլարը խաչլատըմ, շիմտի սիգ տէ Բիւրտիսթան իսթէյօրսընըգ վէ իսլամըգտան զիյատէ օնլարըն տինինէ ինանըր իտինիգ, իշթէ ճէզանըգ: Սր. Կարապետ վանքընըն էմլաքը իատէ օլունմուշ վէ Գլիաղիր մատուռ աչըլմաղա իզն վէրիլմիշ տիր:— Հիւսէյին ծահիտէ տահա միւլայիմ մուամէլէ օլաճագ իմիշ:— Սան Բէմօտա վէֆաթ էտէն Սուլթան Վահիտէթտինին հարէմլէրի Սթանպօլա կէրի կէլմէյէ իզն վէրիլմիշ տիր:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Էջմիածին Գերագոյն Խորհուրդը Թարաֆըն տան իւան օլունույօր քի Պաթումտա նէշը օլունան «Ազատ Եկեղեցի» նամ զազէթա Կարգալոյժ օլմուշ Մեկան Բհնյ. Թարաֆընտան նէշը օլունույօր վէ ասըլ մագսէտի քիլիսէնին լազըմ օլան իսլահը տէյիլ իլլա հիւքիւմէթ Թարաֆընտան իւճըթլի օլուպ՝ քիլիսէտէ Փըրգալար չըգարարագ անը խարապ էթմէք իմիշ:— Պու սէնէ Սր. Կարապետ Վանքընա ուխտա կիտէն օլմամըշ, Վարդաւառ կիւնիւ 17 չօճուգ վաֆթիգ օլմուշ, մէքթէպտէ 150 չայիրտ վար իմիշ: 300 չօճուգ տախի իշէ կիտիյօրլար իմիշ. լաքին որըլարըն գօնտուրասը եօգ իմիշ:— Սթանպօլտա Փանկալթի Մէզարըղընը պիր Թիւրք տալա էտիյօր, Այազ փաշա միւրասընտան տըր տէյու:— Յուլիս 25տէ Երուսաղէմտէ Ժառանգաւորաց վարժարանտա էրմէնի եազըլարըն պուլունմասը իշլին պիր զիյնէթ օլմուշ տըր: Նիւ Պրիթէյն Հայ Եկեղեցիին օժուճը Սեպտ. 12 Կիրակի իճրա օլունաճագ տըր:— Մարկոսեան դպրոց, վէ Դարուհեան Մայրանոց Հայաստանտա աչըլմաղա գարար վէրիլմիշտիր: Պու մագսէտ իշլին Մ. Միհրգատեանց էօլլանըլլօր:— Շահվէրտեան Փարիզտէ օլտուգու վազըթ 5000 Հայ դաղթա-

կան Հայաստանա նազլ էթմէք իշխեն 11,000 տօ-
լար Հ. Բ. Ը. Մ. Թարաֆընտան քէնտինէ թէս-
լիմ օլունմուշ տըր: Պու գաղթականլար չօգճա
Իսթ Րիլիֆ որբլարընտան 1400 թանէսի Ֆրան-
սայա եօլլանըլմըշ տըրլար: Պունլարտան 600իւ
Եունանիսթանտան ալլընաճագ տըր:— Նիյր
քէնտի ճէհալէրի իլէ կիթմիշլէր, 550սի Րիլիֆ
վասըթասը իլէ կիթմիշ: 100իւ Եունանիսթան-
տան, պագիսի Սիւրիատան իմիշլէր: 177 գըզ
որբլար Մարսիլիատա Դպրոցասիքացա եօլլա-
նըլմըշ տըր: Դպրոցասէր 150 գըզ տահա գա-
պուլ էթմէք իսթէյօր: 300 որբլար տախի տօղ-
րուտան Ֆրանսըզ ամէլէ նազարէթի իլէ մուգա-
վէլէյէ կիրիպ պիր սէնէ չիֆթիքլէրտէ չալըշ-
մագ իւզրէ կէլմիշ տիրէր: Պունլարտան մատա
123 օղլան վէ 139 գըզ ագրապալարը վասըթասը
իլէ կէթիթիլիպ Փապրիգալարտա չալըշտըրըլը-
յօրլար:— Հայաստանտա պու սէնէ 60,000 գու-
թու իփէք պէօճէյի թօխումը հազըրլանմըշ
տըր: Վագթըլլա Գալգասիայա թիւրքիատան
400 պին գութու իփէք պէօճէյի թօխումը կի-
տէր իմիշ: Հայաստան 200 պին գութու եթթիշ-
տիրէպիլէճէք իմիշ:— Սթանպօլ Հայ մէքթէպ-
լէրինտէ պիր թագըմ տէրս քիթապլարը տախի
եասագ էտիլմիշ տիր: Սամաթիա Անարատ Յը-
ղութեան մէքթէպի տախի գափատըլմըշ տըր:
Գալիֆօրնիատան պիր էրմէնի կէնճտէն ալտը-
ղմըղ Ինկիլիզէ պիր մէքթուպտա չէօյլէ եա-
ղըլմըշ տըր:— «Պէն 14 եաշընտա իմ: Պու վա-
գանցատա իշ իշլէտիմ: Պու գաղանճըմտան մու-
հաճիրլէրէ իւշ Բահնիւմա հէտիյէ էթմէք իս-
թէր իմ: Պունլարը աթիտէքի քիմսէլէրէ կէօն-
տէր: ...»

ԱՐԱՆԸԼԸՅՕՐԼԱՐ

Ասլէն Քէսապլը Զարուհի վէ Մարի Տէր
Կարապետեան (չիմտի հէր իքիսիտէ Մարտիկ-
եան) հէմչիրէլէրի Մէննուշը արայօրլար: Մու-
հաճէրէթ գէմանընտա Համատա պիր Արապ եա-
նընտա պրագմըշլար վէ Ինկիլիզլէր Սիւրիայը
գապթ էթտիքտէն սօնրա պիր տահա կէօրէմէ-
միշլէր: Մէրգուլմէ հազըրնտա խապէրտար օ-
լանլար լութֆէն աթիտէքի ատրէսի պիտիւր-
սինլէր:—

Rev. H. Khachadourian
668 South Ave., Syracuse, N. Y., U. S. A.

Ամասիալը Համբարձում Խաչիաշեան զէվ-
ճէսի Լուսիա, քէրիմէլէրի Թագուհի վէ Սի-
րուն, մախտումլարը՝ Նիկողոս վէ Կարուճ,
քէզալիք Պիրատէրգատէսի Սարգիս Խաչիաշ-
եան հազըրնտա պիլէնլէրին Բահնիւմա իտարէ-
սինէ խապէր վէրմէլէրինի ըէճա էտէր:

Լեւոն Գաշարեան (Ինկիլիզէ Լ. Գալլիմ)
Գալիֆօրնիատա իգամէթ էտէր իտի: Շիմտիքի
էտրէսինի Բահնիւմայա պիտիւրմէսի արզու օ-
լունուր:

Ասլէն Թալասլը, լաքին Թօմարգատա միւ-
թէմէքըլն Արսլան Օղլու Ավրամմըն օղուլլարը
Եունան վէ Պօտօստան 1917տէ Շամտան իշի-
տիլմիշ օլուպ՝ չիմտիյէտէք պիր խապէր չըզ-
մամըշ տըր: Պիլէնլէր լութֆէն գայնընա խա-
պէր վէրմէլէրի ըէճա օլունուր: Ատրէս՝

Nick Hidioglou
P. O. Box 763, Warren, Ohio, U. S. A.

ՐԱՀՆԻԻՄԱՆԸՆ ԻԽԹԱՐԸ

Մալիյէճէ միւշքիլաթ սէպէպինտէն մա-
էթթէսիւֆ Բահնիւմա կէլէճէք հաֆթա նէշի
էտիլէմէյէճէք տիր:

ՄԻԻՆՏԵՐԻՃԱԹ

ՊէնՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ.—

Րուհանի Հայաթ Նէ՞ Տիր
Տար Աղանընտաֆի Թիւրֆլէր

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ.—

Յուլսէֆի Ուլմուքմայընըզ

ՏԻԿ. Օ. ԱԲԵԼԵԱՆ

Գափալը Րուհլար, Աշըզ Րուհլար

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ.—

Պիգիմ Րուտիմիգ, Պիգիմ Թրուտիմիգ

ՏՕԳ. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

Ֆիլատէլֆիանըն Մագըսը վէ Հագըրը

ՎԵՐ. Բ. Ս. ԼԵԻՈՆԵԱՆ

Նալէ

ՕՐ. ՌԱՀԷԼ ՊԵՏՕԵԱՆ

ՄԻԻԹԵՆԷՎՎԻ.—

Ճավիտ Պէյիմ Իսթիմքագը

Շուկուսն Պուկուսն

ՄԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ.—

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ.—